

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۰ مهر ماه ۱۴۰۵

آزمون تعیین سطح (آزمون ویژه)

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم تونده جانی، محمد حمیدی، رضا خانباثانی، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، سجاد سالاری، پیمان طیار، علیرضا عبدی، سعید عزیزخانی، سید مهدی علوی پور، امیر محمودیان، حامد نصیری
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، پوریا حسین پور، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، مبین محمدی تراکمه، مهرزاد مشایخی، محمد مشهدبان، هومن نمازی، رضا نوروزیگی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، مهرشاد ایمانی نسب، آریتا بیدقی، فاطمه رضائیان، کوثر شاه‌حسینی، علیرضا حیدری، فاطمه صفری، سید آرش مرتضائی‌فر
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی، فرید هادی
عربی زبان قرآن	روح‌الله اصغری، نوید امساک، ولی برجی، مرتضی کاظم شیرودی، اسماعیل علیپور، ابراهیم غلامی‌نژاد، زهرا گرمی، مجید فاتحی، محمدصادق محسنی، سید محمدعلی مرتضوی، الهه مسیح‌خواه، خالد مشیرپناهی
منطق و فلسفه	حسین آخوندی راهنماچی، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، حسن صدری، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنجف
اقتصاد	سارا شریفی، مهدی ضیائی، زهرا محمدی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	عباس مالکی عرشیا محمدی	مسئول درس: ابراهیم نوری ویراستار: امیرمحمد کماسی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	سید آرش مرتضائی‌فر محمد مهدی اسلامی	مسئول درس: فریا رونقی ویراستار: محسن جمشیدی، مانده ملکی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	—	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	سینا غلامی فرزانه خاجی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: مریم عابدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: وجیهه نجفی
منطق و فلسفه	فرهاد علی‌نژاد	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی ایمان کلاته‌عربی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری، محمدحسین صادق‌پور
اقتصاد	سارا شریفی	سارا شریفی	سینا غلامی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاد

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۱)

۱- گزینه «۳»

(علیرضا عبیدی)

ابتدا به کمک قضیه فیثاغورث و حل معادله، مقدار x را به دست می آوریم:

$$\xrightarrow{\text{قضیه فیثاغورث}} (x+1)^2 + 8^2 = (2x)^2$$

$$\Rightarrow x^2 + 1 + 2x + 64 = 4x^2$$

$$\Rightarrow 4x^2 - x^2 - 2x - 65 = 0$$

$$\Rightarrow 3x^2 - 2x - 65 = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = (-2)^2 - 4(3)(-65) = 4 + 780 = 784 = (28)^2$$

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-(-2) \pm 28}{2(3)} = \frac{x > 0}{2(3)} \Rightarrow x = \frac{2+28}{6} = \frac{30}{6} = 5$$

مساحت مثلث برابر است با:

$$S = \frac{1}{2}(x+1)(8) = 6 \times 4 = 24$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه های ۱۹ تا ۳۲)

۲- گزینه «۱»

(سعید عزیزقانی)

در سمت چپ تساوی مخرج مشترک گرفته و تبدیل به یک کسر واحد می کنیم.

$$\frac{x-2-x}{x(x-2)} = \frac{ax^2 + (a+2)x - x \neq 2, 0}{x^2 - 2x} \Rightarrow ax^2 + (a+2)x + 2 = 0$$

برای این که این معادله یک جواب داشته باشد، سه حالت داریم:

حالت اول: معادله درجه دوم یک جواب مضاعف داشته باشد:

$$\Delta = 0 \Rightarrow (a+2)^2 - 4(a)(2) = 0$$

$$\Rightarrow a^2 + 4a + 4 - 8a = 0 \Rightarrow a^2 - 4a + 4 = 0$$

$$(a-2)^2 = 0 \Rightarrow a = 2 \quad (*)$$

$$x = -\frac{(\text{ضریب } x)}{2 \times (\text{ضریب } x^2)}$$

$$\xrightarrow{(*)} = -\frac{a+2}{2a} = -1$$

این جواب مخرجی را صفر نمی کند و قبول است. $x = -1$

$$a = 0 \Rightarrow 2x + 2 = 0$$

$$\Rightarrow x = -1$$

حالت سوم: یکی از جوابها ریشه مخرج باشد. در حالتی که $a = -1$ باشد این اتفاق می افتد.

بنابراین برای a سه مقدار 2 و $a = -1, 0$ داریم که حاصل ضرب آنها برابر صفر است.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه های ۳۳ تا ۳۸)

۳- گزینه «۱»

(امیر محمودیان)

با توجه به دامنه داده شده داریم:

$$f(0) = \frac{2(0)+4}{0-1} = -4, \quad f(-2) = \frac{2(-2)+4}{-2-1} = 0$$

از آنجا که برد به صورت $R = \{0, -1, b\}$ است و $-4 \in R$ است، پس

$b = -4$ ، طبق دامنه و برد داده شده:

$$f(a) = -1 \Rightarrow \frac{2a+4}{a-1} = -1$$

$$\Rightarrow 2a+4 = -a+1 \Rightarrow 3a = -3 \Rightarrow a = -1$$

$$\Rightarrow a-b = -1 - (-4) = -1 + 4 = 3$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۵۰ تا ۵۵)

۴- گزینه «۲»

(محمدابراهیم توزنده جانی)

می دانیم برای آن که مجموعه ای از زوج مرتبها تابع باشند، باید مؤلفه های اول غیریکسان داشته باشند، در صورت برابر بودن مؤلفه های اول، باید مؤلفه های دوم هم یکسان باشند. در دو زوج مرتب زیر داریم:

$$(3, m+2), (3, m^2)$$

$$m+2 = m^2 \Rightarrow m^2 - m - 2 = 0 \Rightarrow (m-2)(m+1) = 0$$

$$\Rightarrow m = 2 \text{ یا } m = -1$$

تابع نیست. $m = 2 \Rightarrow f = \{(3, 4), (2, 1), (-2, 2), (3, 4), (2, 4)\}$

تابع است. $m = -1 \Rightarrow f = \{(2, 1), (-2, -1), (3, 1), (-1, 4)\}$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۳۰ تا ۳۹)

۵- گزینه «۲»

(سعید عزیزقانی)

محور تقارن سهمی داده شده یک خط عمودی است و نقاط موجود روی خط عمودی هم طول هستند. بنابراین طول نقاط A و B برابر است:

$$3k-1 = 2k+1 \Rightarrow k = 2$$

اگر $k = 2$ باشد، طول نقاط A و B برابر 5 است. بنابراین معادله محور

تقارن سهمی به صورت $x = 5$ است.

$$x = -\frac{(\text{ضریب } x)}{2 \times (\text{ضریب } x^2)} = -\frac{a-11}{2a} = 5$$

$$\Rightarrow 10a = 11 - a \Rightarrow a = 1$$

$$\Rightarrow a+k = 1+2 = 3$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه های ۶۳ تا ۷۰)

۶- گزینه «۲»

(امیر محمودیان)

روش مشاهده، گردآوری داده ها بدون نیاز به فرد پاسخگو می باشد.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده های آماری، صفحه های ۷۶ و ۷۷)

$$\frac{90}{100} = \frac{z}{20} \Rightarrow z = 18 \text{ نمره تاریخ}$$

$$\frac{70}{100} = \frac{t}{20} \Rightarrow t = 14 \text{ نمره ریاضی}$$

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{16+20+18+14}{4} = \frac{68}{4} = 17$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{(16-17)^2 + (20-17)^2 + (18-17)^2 + (14-17)^2}{4}$$

$$= \frac{1+9+1+9}{4} = 5$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۷)

ریاضی و آمار (۲)

۱۱- گزینه «۱»

(ابوالفضل بویاری)

p	q	p ∨ q	p ⇒ q
د	د	د	د ق ق
د	ن	د	ن
ن	د	د	د ق ق
ن	ن	ن	د

$$p \equiv q \equiv T \Rightarrow \begin{cases} \text{الف) } (p \vee \sim q) \Rightarrow \sim p \equiv (T \vee F) \Rightarrow F \equiv F \\ \text{ب) } \sim(p \wedge q) \Rightarrow p \wedge \sim q \equiv (T \wedge T) \Rightarrow T \wedge F \equiv T \\ \text{پ) } (p \Leftrightarrow q) \Leftrightarrow ((p \wedge q) \vee (\sim p \vee \sim q)) \\ \equiv (T \Leftrightarrow T) \Leftrightarrow ((T \wedge T) \vee (F \vee T)) \equiv T \end{cases}$$

$$\left. \begin{matrix} p \equiv F \\ q \equiv T \end{matrix} \right\} \Rightarrow \begin{cases} \text{ب) } \sim(p \wedge q) \Rightarrow (p \wedge \sim q) \equiv T \Rightarrow F \equiv F \\ \text{پ) } (p \Leftrightarrow q) \Leftrightarrow ((p \wedge q) \vee (\sim p \vee \sim q)) \equiv \\ F \Leftrightarrow T \equiv F \end{cases}$$

پس ارزش هیچ‌یک از گزاره‌ها همواره درست نیست.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۱۲- گزینه «۱»

(امیر زرانروز)

شکلی کلی مغالطه به صورت زیر است:

$$p \Rightarrow q$$

$$q$$

$$\therefore p$$

پس با مقایسه گزاره داده شده در متن سؤال، با مغالطه بالا می‌توان گفت

باید در $\bigcirc$ گزاره $\sim p$ و در $\square$ گزاره $\sim q$ را قرار دهیم.

که در این صورت یک مغالطه خواهیم داشت:

$$\sim q \Rightarrow \sim p$$

$$\sim p$$

$$\therefore \sim q$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۷)

۷- گزینه «۱»

(سعید عزیزقانی)

با اضافه کردن داده‌های ۱۵ و ۲۵، میانگین داده‌های جدید نیز ۲۰ است.

چون میانگین داده‌های ۱۵ و ۲۵ همان ۲۰ است.

رابطه واریانس داده‌های قدیم را می‌نویسیم:

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - 20)^2 + \dots + (x_{10} - 20)^2}{10} = 5$$

$$\Rightarrow (x_1 - 20)^2 + \dots + (x_{10} - 20)^2 = 50$$

حالا رابطه واریانس داده‌های جدید را می‌نویسیم. ۲ داده اضافه شده

بنابراین تعداد داده‌های جدید ۱۲ تا است.

$$\sigma^2 = \frac{\overbrace{(x_1 - 20)^2 + \dots + (x_{10} - 20)^2}^{50} + (25 - 20)^2 + (15 - 20)^2}{12}$$

$$= \frac{50 + 25 + 25}{12} = \frac{100}{12} = \frac{25}{3}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۹ تا ۹۸)

۸- گزینه «۴»

(مهمر ممیری)

داده‌های سری A فاقد داده دور افتاده (پرت) است، بنابراین از شاخص‌های

میانگین و انحراف معیار استفاده می‌کنیم، اما در داده‌های سری B،

داده‌های دور افتاده (پرت) وجود دارند و پراکندگی زیاد است، شاخص‌های

میان و دامنه میان چارکی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

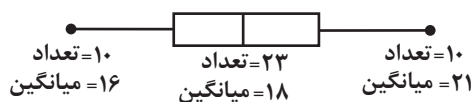
(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۹۳ تا ۹۵)

۹- گزینه «۳»

(مهمر ممیری)

(Q_۱) چارک اول برابر داده یازدهم و (Q_۳) چارک سوم برابر داده سی

و سوم است.

$$21 \times 10 = 210 = \text{مجموع داده‌های دنباله سمت راست}$$

$$23 \times 18 = 414 = \text{مجموع داده‌های داخل و روی جعبه}$$

$$10 \times 16 = 160 = \text{مجموع داده‌های دنباله سمت چپ}$$

$$\text{میانگین کل} = \frac{\text{مجموع کل}}{\text{تعداد کل}} = \frac{160 + 414 + 210}{43} = \frac{784}{43} = 18 \frac{2}{43}$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۹)

۱۰- گزینه «۴»

(مهمر ممیری)

ابتدا نمره هر درس را با توجه به بیشینه ۲۰ حساب می‌کنیم.

$$\frac{80}{100} = \frac{x}{20} \Rightarrow x = 16 \text{ نمره جغرافیا}$$

$$\frac{100}{100} = \frac{y}{20} \Rightarrow y = 20 \text{ نمره ادبیات}$$

۱۳- گزینه «۳»

(امیرضا ذاکر زاده)

$$f\left(\frac{1}{y}\right) = 3^{\frac{1}{y}} = \sqrt{3} \Rightarrow \left[f\left(\frac{1}{y}\right)\right] = [\sqrt{3}] = 1$$

$$f\left(-\frac{\sqrt{5}}{y}\right) = \left(-\frac{\sqrt{5}}{y}\right)^2 + 1 = \frac{5}{4} + 1 = \frac{9}{4} \Rightarrow \left[f\left(-\frac{\sqrt{5}}{y}\right)\right] = 2$$

$$\Rightarrow 1 + 2 = 3$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۹)

۱۴- گزینه «۴»

(سعید عزیزقانی)

تابع خطی f ثابت است، پس شیب آن صفر است، در نتیجه:

$$a - 2 = 0 \Rightarrow a = 2$$

تابع خطی g همانی است، پس شیب آن برابر یک است و عرض از مبدأ آن صفر است:

$$b + 2 = 1 \Rightarrow b = -2$$

$$-k + 3 = 0 \Rightarrow k = 3$$

در نتیجه $a + b + k = 3$ و داریم:

$$h(3) = \left|\left|\frac{3 \times 3}{4}\right| - 3\right| - 1 = |2 - 3| - 1 = 1 - 1 = 0$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۴)

۱۵- گزینه «۲»

(پیمان طیار)

برای محاسبه قبض برق با ۳۵۰ کیلووات ساعت داریم:

$$(100 \times 400) + (100 \times 700) + (100 \times 1000)$$

$$+ (50 \times 1200) = 270000 \text{ ریال}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۶- گزینه «۳»

(رضا قانباتانی)

با توجه به این که مقدار تقریبی $\sqrt{2} = 1/4$ و $\sqrt{5} = 2/2$ است، پس به صورت زیر عمل می‌کنیم.

$$f(\sqrt{2}) = \left[\frac{3 - \sqrt{2}}{2}\right] = \left[\frac{3 - 1/4}{2}\right] = \left[\frac{11/4}{2}\right] = [11/8] = 0$$

$$f(-\sqrt{5}) = \left[\frac{3 - (-\sqrt{5})}{2}\right] = \left[\frac{3 + 2/2}{2}\right] = \left[\frac{5/2}{2}\right] = [5/4] = 1$$

$$f(\sqrt{2}) - f(-\sqrt{5}) = 0 - 1 = -1$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۱۷- گزینه «۲»

(علیرضا عبدی)

تابع مورد نظر را تشکیل می‌دهیم:

$$g(2) = f(2) + \frac{f(2) + 2}{f(2) - 2} = -1 + \frac{-1 + 2}{-1 - 2} = -1 - \frac{1}{3} = -\frac{4}{3}$$

$$g(3) = f(3) + \frac{f(3) + 2}{f(3) - 2} = 5 + \frac{5 + 2}{5 - 2} = 5 + \frac{7}{3} = \frac{22}{3}$$

$$g(4) = f(4) + \frac{f(4) + 2}{f(4) - 2} = 3 + \frac{3 + 2}{3 - 2} = 3 + 5 = 8$$

$$g(5) = f(5) + \frac{f(5) + 2}{f(5) - 2} = 4 + \frac{4 + 2}{4 - 2} = 4 + 3 = 7$$

$$\Rightarrow g = \left\{\left(2, -\frac{4}{3}\right), \left(3, \frac{22}{3}\right), (4, 8), (5, 7)\right\}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۴)

۱۸- گزینه «۱»

(امیر زرانروز)

ابتدا میانه داده‌ها را به دست می‌آوریم:

$$\xrightarrow{\text{درآمدها}} 1, 2, 2, 4, 7, 10$$

$$\text{میانه} = \frac{2 + 4}{2} = 3$$

$$\Rightarrow \text{میلیون تومان} = \frac{\text{میانه}}{2} = \frac{3}{2} = 1/5$$

پس ۵ نفر بالای خط فقر قرار دارند.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ و ۶۱)

۱۹- گزینه «۴»

(سعید عزیزقانی)

از رابطه زیر استفاده می‌کنیم:

= شاخص بهای کالا و خدمات به‌طور همزمان

$$\frac{(100 \times 1400 \times \text{وزن برنج}) + (100 \times 1400 \times \text{قیمت در سال } 1400 \times \text{وزن گوشت})}{(100 \times 1400 \times \text{قیمت در سال پایه } 1400 \times \text{وزن برنج}) + (100 \times 1400 \times \text{قیمت در سال پایه } 1400 \times \text{وزن گوشت})}$$

$$1/75 = \frac{(30 \times 200) + (a \times 80)}{(30 \times 100) + (a \times 50)}$$

$$\Rightarrow \frac{7}{4} = \frac{6000 + 80a}{3000 + 50a} \Rightarrow a = 100$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۱)

۲۰- گزینه «۴»

(مهمرب بقرایی)

جمعیت شاغل - جمعیت فعال = جمعیت بیکار

$$\text{جمعیت بیکار} = 2400 - 2000 = 400$$

فرض کنیم x شغل جدید ایجاد شود، پس تعداد بیکاران به $400 - x$ می‌رسد. بنابراین:

$$100 \times \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} = \text{نرخ بیکاری}$$

$$5 = \frac{400 - x}{2400} \times 100 \Rightarrow 120 = 400 - x$$

$$\Rightarrow x = 280 \text{ شغل جدید}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

علوم و فنون ادبی (۱)

۲۱- گزینه ۲»

(مبین معمدری تراکمه)

شعر غنایی به دست دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی، قوت و استحکام یافت، نه کسای مروتی.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۲۲- گزینه ۱»

(عزیز الیاسی‌پور)

فقط مورد «و» صحیح است.

تشریح موارد دیگر:

الف) زبانی - عراقی

ب) ادبی - عراقی

ج) فکری - عراقی

د) ادبی - خراسانی

ه) فکری - خراسانی

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲، ۶۳، ۸۴ و ۸۵)

۲۳- گزینه ۲»

(امیرحسین اشتری)

موازنه: ندارد. قسمت‌های آخر هر دو مصراع، مانع موازنه هستند. (تخت و پنجه) (سلیمان و رستم)

تکرار: زن. هر دوبار معنی «زدن» می‌دهد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ترصیع: تمام واژگان، دو به دو سجع متوازی دارند.

تکرار: گوید

گزینه ۲: جناس: بهشت اول: جنت. بهشت دوم: رها کرد

واج‌آرایی: واج‌آرایی صامت «م»

گزینه ۴: سجع متوازی: قدم - ظلم

سجع مطرف: ظلم - محتشم

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع)

۲۴- گزینه ۲»

(سیدعلیرضا احمدی)

جناس تام: شام (شب) و شام (شهر شام) / جناس ناقص: «قافله» و «نافله» و هم‌چنین «هر» و «در»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: فاقد جناس ناقص و دارای جناس تام در «چنگ» به معنای ساز و «چنگ» به معنای دست

گزینه ۳: فاقد جناس تام و دارای جناس ناقص در «بیشه» و «تیشه»

گزینه ۴: فاقد جناس ناقص و دارای جناس تام در «تنگ» به معنای باریک و کوچک و «تنگ» به معنای بار

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع)

۲۵- گزینه ۳»

(رضا رنبری)

تشبیه: در بیت اول، «گیتی» به طاووس مانند شده است («شهر» استعاره از روشنایی روز و «منقار» استعاره از تاریکی شب) و در بیت دوم، «چهر ملک» به تریاق و پادشاه تشبیه شده است. / سجع: بیت اول: لشکرش - زیورش - شهرش / بیت دوم: چهر - منوچهر - مهر / واج‌آرایی: تکرار حرف «ش» در بیت اول و تکرار حرف «م» در بیت دوم / واژه‌آرایی: واژه «ملک» تکرار شده است. / جناس: چهر - مهر (جناس اختلافی) / طاعن - طاعون (جناس افزایشی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: رد گزینه به دلیل نبود جناس تام (همسان)

گزینه ۲: رد گزینه به دلیل نبود جناس تام و تلمیح دارد. (پور منوچهر ملک به داستان پسر منوچهر در شاهنامه اشاره می‌کند.)

گزینه ۴: رد گزینه به دلیل نبود جناس حرکتی و تلمیح

توجه: دقت کنید که وجود واژه «طاووس»، در همه مواضع، نشان‌دهنده تلمیح نیست! بلکه باید به وسیله این واژه، اشاره‌ای به یک واقعه یا داستان مشخص صورت بگیرد تا بگوییم که بیت دارای تلمیح است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و بریع)

۲۶- گزینه ۴»

(محمدرضا مشهوریان)

وزن این گزینه، «مفتعلن مفتعلن فاعلن» است در حالی که وزن سایر ابیات، «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۲۷- گزینه ۱»

(رضا رنبری)

بیت صورت سؤال: کلمات قافیه: گشته‌ایم - آغشته‌ایم / حروف اصلی: - شت و - شت / حرف روی: ت / حروف الحاقی: - ایم / الگوی حروف اصلی: مصوت کوتاه + صامت + صامت / قاعده قافیه: دو / باتوجه به وجود حرف الحاقی، تفاوت در مصوت کوتاه ایرادی ندارد و قافیه درست است. الف) کلمات قافیه: بقاست - برخاست / حروف اصلی: است / حرف روی: ت / حروف الحاقی: ندارد / الگوی حروف اصلی: مصوت بلند + صامت + صامت / قاعده قافیه: دو («ست» در بقا مخفف «است» و در «برخاست» جزء اصل واژه است).

ب) کلمات قافیه: آمیخته‌ای - برانگیخته‌ای / حروف اصلی: یخت / حروف الحاقی: - ای / حرف روی: ت / الگوی حروف اصلی: مصوت بلند + صامت + صامت / قاعده قافیه: دو

ج) ردیف: است (ست) / کلمات قافیه: مرد - درد / حروف اصلی: - رد / حرف روی: د / الگوی حروف اصلی: مصوت کوتاه + صامت + صامت / قاعده قافیه: دو (الگوی حروف اصلی مشابه بیت سؤال)

د) کلمات قافیه: فارغست - پست / حروف اصلی: - ست / حروف الحاقی: ندارد / حرف روی: ت / الگوی حروف اصلی: مصوت کوتاه + صامت + صامت / قاعده قافیه: دو («ست» در فارغست مخفف «است» و در «پست» جزء اصل واژه است.) / (الگوی حروف اصلی مشابه بیت سؤال)

ه) ردیف: را / کلمات قافیه: طوبی - عقبی / حروف اصلی: مصوت «ا» / حروف الحاقی: ندارد / حرف روی: مصوت «ا» / قاعده قافیه: یک

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)

۲۸- گزینه ۴

(مفسن اصغری)

بیت گزینه ۴ وزن و آهنگی شاد و طربانگیز دارد که برای محتوای غم‌انگیز و دردناک شعر مناسب نیست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

ابیات گزینه‌های ۱ و ۲ دارای وزن و آهنگ نرم و نسبتاً سنگین هستند و با محتوای غم و حسرت و... تناسب دارند.

بیت گزینه ۳ آهنگ و وزنی تند و کوتاه و شاد دارد و برای محتوای شاد و هیجان‌انگیز مناسب است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۲۹- گزینه ۳

(سیدعلیرضا احمدی)

الف) مصراع نخست به نورانیت چهره یار و مصراع دوم به شیرینی لبان یار اشاره دارد. (معنای واژه‌های کلیدی: بزم: جشن / لعل: سنگ گران‌بهای قیمتی که استعارتاً معنای لب می‌دهد).

ب) در مصراع نخست به زیبایی چهره یار و رطوبت لبان یار اشاره می‌شود. (معنای واژه‌های کلیدی: خُلد: بهشت / سلسبیل: چشمه‌ای در بهشت)

ج) مصراع نخست به نورانیت چهره یار و مصراع دوم به شیرینی لبان یار اشاره دارد. (معنای واژه‌های کلیدی: لعل: نگار: نقاشی که استعارتاً معنای یار می‌دهد).

د) مصراع نخست به سفیدی چهره یار و سیاهی موهای رویده شده بر آن اشاره دارد و مصراع دوم به نگرانی و ارزشمندی لبان یار اشاره دارد. (معنای واژه‌های کلیدی: لوح: صفحه / سیم: نقره / حقه: قوطی / ذر یتیم: مروارید بی‌همتا)

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۷۵)

۳۰- گزینه ۴

(عزیز الیاسی‌پور)

بیت صورت سؤال و عبارات گزینه‌های ۱ تا ۳ درباره اهمیت گوشه‌نشینی هستند، اما در عبارت گزینه ۴ در نگاه اول، بخش نخست جمله (تنهایی به از همنشین بد) شبیه توصیه به عزلت‌گزینی است، اما سعدی در ادامه دیدگاه خود را کامل می‌کند و می‌گوید هدف، گوشه‌نشینی مطلق نیست، بلکه پرهیز از همنشینی بد و جست‌وجوی همنشین شایسته است. بنابراین محتوای آن با توصیه‌های صرف به گوشه‌نشینی تفاوت دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۰۳)

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- گزینه ۲

(عزیز الیاسی‌پور)

کاربرد کلمات عربی در سبک هندی با از بین رفتن سلطه حکومت بغداد بر ایران کاهش یافت.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۳۲- گزینه ۱

(مجتبی فرهادی)

عباس‌نامه: مصنوع
حبیب‌السیر: بینابین
رشحات عین‌الحیات: ساده

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۳۳- گزینه ۱

(عزیز الیاسی‌پور)

موضوع ابیات:
گزینه ۱: عرفانی
گزینه ۲: ستایش دانش

گزینه ۳: معشوق زمینی (بیجاده: نوعی یاقوت سرخ)
گزینه ۴: شادی‌گرایی (منظور از «افروختن آتش رز» می‌خواری و نوشیدن شراب است. رز: انگور)
از میان این ابیات، بیت گزینه ۱ موضوعی متناسب با سبک عراقی دارد و بقیه ابیات از نظر قلمرو فکری با سبک خراسانی منطبق هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۳۴- گزینه ۳

(مهرزاد مشایفی)

بیت موازنه ندارد، زیرا دو واژه «قدح» و «به» سجع متوازی یا متوازن ندارند. همچنین تشبیهی در بیت دیده نمی‌شود (واژه «چو» ادات تشبیه نیست و به معنای زمانی که می‌باشد).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: استعاره (مکنیه یا پنهان): به شمشیر کشتن مخاطب شاعر توسط ابرو / جناس: کُشد و کُشد
گزینه ۲: مجاز: «من و تو» و «ماه و خورشید» ← مجاز از تمام موجودات / جناس: گردون و گردان

گزینه ۴: کنایه: زرد و پژمرده بودن - دل سپردن / مجاز: «سراپا» مجاز از تمام وجود و «پاییز» مجاز از غم

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۵- گزینه ۳

(مفسن اصغری)

در همه ابیات به جز بیت «ج» تشبیهات با چهار رکن مشهود است.
تشبیهات بیت:

مشبه: چهره / ادات: - / مشبه‌به: زعفران / وجه‌شبه: -
مشبه: چهره / ادات: گون / مشبه‌به: لاله / وجه‌شبه: -

بررسی گزینه‌ها:

الف) مشبه: م - م (من) / ادات: وش / مشبه‌به: شمع / وجه‌شبه: سوختن
ب) مشبه: حال کشته عشق / ادات: مثال / مشبه‌به: راکب دریا / وجه‌شبه: ترک بار گفتن و از خویش رستن

د) مشبه: روی باغ / ادات: همچو / مشبه‌به: روی عاشقان / وجه‌شبه: زردی مشبه: باده / ادات: همچو / مشبه‌به: روی دوستان / وجه‌شبه: -

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

جامعه‌شناسی (۱)

۴۱- گزینه ۳

(آریتا پیرقی)

تقسیم کار اجتماعی ساده و ابتدایی ← جوامع مکانیکی
امنیت اجتماعی ← ارزش ← ذهنی و کلان
جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی متفاوتی تبدیل می‌کند ←
تفاوت‌هایی که مربوط به عقاید و ارزش‌هاست.
عیادت از بیمار ← کنش اجتماعی ← خرد و عینی
(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۱، ۳۲، ۳۱ و ۳۲)

۴۲- گزینه ۲

(فاطمه صفری)

- اگر جوامع حقایق را نشانند، به آن ایمان نیاورند و مطابق آن عمل نکنند
یا اگر ایمان خود را نسبت به حقایق از دست بدهند، از حق گسسته و به
سوی باطل گام برمی‌دارند.
- از نظر جوامعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند، عقاید و
ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی
جوامع انسانی پدید می‌آیند و ما فقط می‌توانیم بودن یا نبودن این ارزش‌ها و
پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسیم و برای دآوری درباره‌ی درست
و غلط بودن یا حق و باطل بودن آن‌ها راهی نداریم.
- واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را می‌توان در پرتو آرمان‌های آن ارزیابی
کرد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۸، ۵۹ و ۶۱)

۴۳- گزینه ۳

(فاطمه صفری)

اسراف و تبذیر در جامعه ایران، گرچه در واقعیت جامعه وجود دارد اما جزء
آرمان‌ها و ارزش‌های ما نیست.
حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی، با علم متناسب با همان لایه
شناخته می‌شود. علوم تجربی توان دآوری درباره‌ی فنون و روش‌های اجرایی را
دارند.

هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی
افراد سازگار و متناسب است و زمینه پیدایش و رشد همان هویت را فراهم
می‌آورد و امکان پیدایش و رشد انواع دیگر را تضعیف می‌کند؛ به عنوان مثال
همان‌گونه که هویت فرهنگی جهان متجدد با هویت روانی و اخلاقی معنوی
ناسازگار است، هویت اخلاقی و الهی انسان نیز نمی‌تواند با هویت دنیوی
جهان متجدد سازگاری داشته باشد.

فرهنگی و ویژگی اکتسابی، فردی و متغیر است.

(جامعه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۵۷، ۵۸، ۶۸، ۷۳ و ۷۴)

۴۴- گزینه ۳

(رانیا امیری)

الف) پذیرش معیار ارزیابی براساس مفید بودن یا نبودن توسط عموم مردم
به پیدایش فرهنگ فایده‌گرایی منجر شد.
ب) حیات معنوی اسلام، افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان غرب
گسترده و نظریه‌پردازان غربی را که طی قرن بیستم، سکولاریسم را
سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند، به تأمل نظریات پیشین
خود فراخوانده است.

۳۶- گزینه ۲

(هومن نمازی)

مورد «ب» بر وزن مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن است. / مورد «ه» مستفعلن
فعولن مستفعلن فعولن است. / مورد «الف» بر وزن مفعول مفاعیلن مفعول
مفاعیلن است.
مورد «ج» حاصل تکرار چهار بار مستفعلن است.
مورد «د» بر وزن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن است. / مورد «و» بر وزن
«مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن» است.
(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، موسیقی شعر)

۳۷- گزینه ۳

(هومن نمازی)

وزن این بیت «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» است.
(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۳۸- گزینه ۳

(مسن اصغری)

مجاز: جام مجاز از می (شراب) / تشبیه: آن جام (شراب)، عمر باقی است /
جناس تام: باقی (باقیمانده) و باقی (جاویدان)
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مجاز: دست مجاز از انگشتان / تشبیه: پنداری جام جم / جناس
ناقص: جام و جم

گزینه «۲»: مجاز: - / تشبیه: لب میگون / جناس ناقص: جام و جان
گزینه «۴»: مجاز: جام و پیاله مجاز از شراب / تشبیه: - / جناس ناقص: جان و جام
(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان و بریح)

۳۹- گزینه ۲

(امیر حسین اشتری)

وزن این بیت «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن» است که در رکن اول آن
ابدال رخ داده است و باعث شده است که تشخیص وزن، به ظاهر سخت
شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیت در وزن «مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن» سروده شده
است. دقت کنید در رکن دوم در مصراع اول، قلب رخ داده است و این
اختیار، کار را برای تشخیص وزن اصلی سخت کرده است.

گزینه «۳»: وزن بیت، «مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن» است.
گزینه «۴»: وزن این بیت، «مستفعلن فع مستفعلن فع» است.
(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۴۰- گزینه ۴

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در بیت صورت سؤال شاعر از خداوند می‌خواهد تا چراغ دانش را در وجود او
فروزان کند و به او بصیرت و آگاهی ببخشد.
این مفهوم در بیت گزینه «۴» نیز مطرح شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۱» و «۲»: تقاضای وارستگی و رهایی از جسم به درگاه خداوند
گزینه «۳»: تقاضای صبر و شکیبایی و استقامت از خداوند
(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۱۰)

۴۸- گزینه «۲» (آزیتا بیرقی)
اشتراک مرتاض‌ها و راهبه‌ها ← فرهنگ دنیاگریز / مرگ جهان اجتماعی /
بن‌بست‌های درونی
تحول هویت جهان متجدد ← دوران پسامدرن یا بعد از تجدد
ناتوان دانستن انسان در یافتن معنای زندگی ← پوچ‌انگاری
ترجیح زندگی مجردی بر زندگی خانوادگی ← تزلزل فرهنگی
(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۸ تا ۹۰، ۱۰۹ و ۱۱۳)

۴۹- گزینه «۱» (علیرضا هیرری)
به یک تفاوت مهم در این بخش از کتاب باید توجه کنید و آن هم تفاوت تأثیر
نظام فرهنگی بر نظام سیاسی با تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی است.
الف: تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی:
۱: نظام سیاسی در جهت عقاید فرهنگی جامعه باشد ← نظام فرهنگی
اقتدار نظام سیاسی را تأمین می‌کند.
۲: نظام سیاسی از اصول و ارزش‌های فرهنگی خود عدول کند ← نظام
فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را کاهش می‌دهد.
ب: تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی:
۱: نظام سیاسی به ارزش‌های فرهنگی جامعه وفادار بماند ← نظام سیاسی
به بسط و توسعه فرهنگ کمک می‌کند.
۲: نظام سیاسی از ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی دور شود ← زمینه
تعارضات، تزلزل و بحران‌های فرهنگی و هویتی را پدید می‌آورد.
(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۲۸)

۵۰- گزینه «۳» (آزیتا بیرقی)
زن ← انتسابی، ثابت، فردی
ورزشکار ← اجتماعی، متغیر، اکتسابی
ایرانی ← اجتماعی، انتسابی، ثابت
باتقوا ← بُعد نفسانی، ویژگی‌های روانی و اخلاقی
(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۶۸)

جامعه‌شناسی (۲)

۵۱- گزینه «۴» (آزیتا بیرقی)
پیامد شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره ← ظهور
استعمار نو
علت حذف مظاهر فرهنگ اسلامی ← تأمین نیازهای غرب (اقتصادی و
فرهنگی)
نتیجه حفظ هویت فرهنگی غنی و عمیق قوم مورد تهاجم نظامی ← کسب
استقلال سیاسی خود و هضم و جذب قوم مهاجم
(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۱، ۲۳ و ۳۱)

ج) هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی
آمیخته با اساطیر بوده است.
د) در یک جهان سکولار هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند ظهور
اجتماعی داشته باشد. اکثریت مردم الجزایر به حاکمیت اسلامی رأی دادند،
ولی کودتای نظامی مانع از اجرای نتایج شد.
(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۸ تا ۹۰، ۱۰۹ و ۱۱۳)

۴۵- گزینه «۱» (آزیتا بیرقی)
علوم عقلانی و وحیانی ← جهان متجدد این علوم را علم نمی‌شناسد.
کنش حسابگرانه معطوف به دنیا ← استفاده از علم اقتصاد و حسابداری
زوال عقلانیت ذاتی ← از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها
محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی ← فرهنگ اساطیری
(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

۴۶- گزینه «۳» (فاطمه صفری)
- اقوام مختلف ایرانی در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت که با آموزه‌های
اساطیری درآمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.
- جهان اسلام طی سده‌های مختلف یا مانند آنچه در جنگ‌های صلیبی
گذشت، به دفع مهاجمان پرداخت یا مانند آنچه در حمله مغول رخ داد،
مهاجمان را درون خود هضم و جذب کرد.
- فارابی، مدینه فاضله را جامعه‌ای الهی می‌داند که براساس سنت و قانون
الهی شکل می‌گیرد.

- مستشرقان در واقع به جای بازخوانی و مطالعه، به بازسازی و خلق هویت
شرقی از منظر جهان غرب می‌پردازند.
(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۹، ۱۱۰ و ۱۲۹)

۴۷- گزینه «۱» (کوتر شاه‌سینی)
تغییر رشته خود در دبیرستان، نوعی تحرک اجتماعی افقی است.
اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و
شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال
بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود. تعارض فرهنگی، گاهی ناشی از
علل درونی است و به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی
بازمی‌گردد و گاه، ناشی از علل بیرونی است و پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های
اجتماعی دیگر است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: تحرک اجتماعی صعودی - درست
گزینه «۳»: تحرک اجتماعی نزولی - درست
گزینه «۴»: تحرک اجتماعی افقی - نادرست (علل بیرونی تعارض فرهنگی،
پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر است).
(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۷ و ۹۱)

۵۲- گزینه «۴»

کشورهای غربی به مواد خام، نیروی کار ارزان و بازار مصرف کشورهای غیرغربی نیاز داشتند. آن‌ها برای تأمین منافع اقتصادی خود نیازمند درهم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۷ تا ۵۹ و ۶۱)

۵۳- گزینه «۴»

امپراتوری و شاهنشاهی از طریق کشورگشایی و با قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان پیروز شکل می‌گیرد.
- امپریالیسم سیاسی با اشغال نظامی جوامع ضعیف شکل می‌گیرد.
- دوران خلافت از زمان رحلت رسول خدا (ص) آغاز شد و در طول خلافت اموی، عباسی و عثمانی ادامه یافت.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۰، ۲۳ و ۲۸)

۵۴- گزینه «۴»

تشریح موارد نادرست:

- قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار بیشتر قومی و قبیله‌ای بود، در دوران استعمار از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و استبداد ایللی و قومی به صورت استبداد استعماری درآمد.
- فرهنگ اسلامی، به دلیل قدرت و غنای خود (فرهنگی)، گروه‌های مهاجم بیگانه را نیز درون خود هضم و جذب می‌کرد یا دست کم آنان را ناگزیر می‌ساخت که برای بقای خود، در ظاهر از مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۶، ۲۵، ۲۹ و ۳۱)

۵۵- گزینه «۳»

به ترتیب هر یک از عبارات صورت سؤال مربوط به دیدگاه مالتوس، مارکس و کنت است.

(جامعه‌شناسی (۲)، دانش‌های جهانی، صفحه‌های ۷۷، ۷۹، ۸۳ و ۸۶)

۵۶- گزینه «۱»

- ابتدا چالش‌های اقتصادی، سیاسی، نظامی و ... رخ می‌دهند و سپس چالش‌ها و بحران‌های معرفتی، معنوی، اخلاقی، عاطفی و ... ظاهر می‌شوند.

- در دوران رنسانس، روش معرفتی وحی و شهود مورد تردید قرار گرفت و به تدریج به بحران معرفتی انجامید. جهان غرب برای برون‌رفت از این بحران، وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت و به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده کرد.

- فرهنگ غرب با اصالت بخشیدن به انسان دنیوی در قرن بیستم به پوچ‌گرایی، یأس و ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها انجامید.

- فرهنگی که توان معرفتی لازم برای دفاع از ابعاد گسترده اقتصادی و سیاسی خویش را نداشته باشد، به حیوان فرتوتی می‌ماند که با وجود جثه عظیم خود، زمین‌گیر و آسیب‌پذیر شده است.

(جامعه‌شناسی (۲)، دانش‌های جهانی، صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۱)

۵۷- گزینه «۴»

(مهرشار ایمانی نسب)

- وارد شدن آسیب به تمامی جامعه، در بحران اقتصادی رخ می‌دهد.
- چالش در حوزه‌های مختلف روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر در بحران زیست محیطی رخ می‌دهد.

- پسامدرنیسم، تردید در بنیان‌های معرفت‌شناختی علمی جهان مدرن بود.
(جامعه‌شناسی (۲)، دانش‌های جهانی، صفحه‌های ۹۳، ۹۵، ۹۹ و ۱۰۰)

۵۸- گزینه «۴»

(فاطمه رضاییان)

گزینه «۱»: نادرست - درست
با شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص محدود نمی‌شود.
گزینه «۲»: درست - درست
گزینه «۳»: درست - درست
گزینه «۴»: درست - نادرست
جهان غرب از طریق رسانه، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را مدیریت می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۶۵ تا ۷۰)

۵۹- گزینه «۲»

(علیرضا میرری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: انقلاب‌های آزادی‌بخش با جنبش‌های چریکی شکل می‌گیرند.
گزینه «۳»: پس از انقلاب‌های آزادی‌بخش، استعمار در چهره استعمار نو باز می‌گردد.

گزینه «۴»: این انقلاب‌ها نتوانستند جایگاه کشورشان را از حاشیه قطب‌های سیاسی و اقتصادی جهان غرب خارج کنند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان مدرن، صفحه‌های ۱۲۱ و ۱۲۲)

۶۰- گزینه «۲»

(سید آرش مرتضایی‌فر)

- رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن به‌عنوان «پروتستانتیسم» یاد می‌شود.

- از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.

- انقلاب فرانسه که ریشه در دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد، نخستین انقلاب لیبرال در جهان است. این انقلاب الهام‌بخش انقلاب‌های دیگری شد که پس از چهار دهه سراسر اروپا را فرا گرفت.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۸، ۴۲ و ۵۳)

روان‌شناسی

۶۱- گزینه «۲»

(مفهم میبوی)

گزینه «۱»: یک تعریف مفهومی است؛ چون خشم را با واژه‌های دیگر توضیح داده، ولی نحوه اندازه‌گیری آن را مشخص نکرده است.
گزینه «۲»: این یک تعریف عملیاتی کامل است؛ زیرا دقیقاً مشخص می‌کند که خشم از طریق نمره یک پرسشنامه استاندارد سنجیده می‌شود و قابل مشاهده و اندازه‌گیری است.

گزینه «۳»: این توصیف نشانه‌های فیزیولوژیکی خشم است؛ اما مشخص نمی‌کند که چگونه آن را کمی یا عملیاتی کنیم.

گزینه «۴»: یک جمله کلی و غیرقابل اندازه‌گیری است، نه تعریف عملیاتی.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۹)

۶۲- گزینه «۱»

(مفهم میبوی)

پیامد تغییرات شناختی	توصیه
حساسیت نسبت به انتقاد دیگران	در حضور دیگران از نوجوانان عیب‌جویی نشود.
احساس منحصر به فرد بودن اغراق آمیز	ویژگی‌های منحصر به فرد نوجوانان پذیرفته شود تا در زمان مناسب دیدگاه متعادل‌تری ایجاد شود.
آرمان‌گرایی و عیب‌جویی	نوجوانان نیاز به کمک دارند تا دریابند جوامع و افراد، آمیزه‌ای از محاسن و معایب هستند.
مشکل در تصمیم‌گیری روزمره	به جای نوجوانان تصمیم‌گیری نشود. تصمیم‌گیری کارآمد، الگوی تصمیم‌گیری نوجوانان باشد.

سایر گزینه‌ها نادرست و بی‌ربط هستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، رشد، صفحه ۵۶)

۶۳- گزینه «۴»

(مفهم عرفان فرهادی)

- به ردیابی علامت غایب اشاره می‌کند که هشدار کاذب نام دارد.
- به توانایی پیدا کردن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی، گوش‌به‌زنگی می‌گویند.

- به ردیابی علامت حاضر اشاره می‌کند که اصابت یا تصمیم درست نام دارد.
- به یافتن یک محرک مکانی در زمینه یا بافت مکانی، جست‌وجو می‌گویند.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۷۷ و ۷۹)

۶۴- گزینه «۳»

(مفهم میبوی)

گزاره ۱ - درست؛ هدف اصلی پژوهش‌های حافظه، شناخت شکل‌دهی به تفکر است، نه صرفاً تقویت مطلق آن.

گزاره ۲ - نادرست؛ پدیده نوک زبانی صرفاً به خطای مرحله بازیابی مربوط است، اما خطاهای حافظه می‌توانند در هر سه مرحله (رمزگردانی، ذخیره‌سازی و بازیابی) رخ دهند؛ بنابراین محدودیت خطاها به مرحله سوم اشتباه است.

گزاره ۳ - درست؛ حل مسئله و اجرای وظایف و تکالیف، دقیقاً وظیفه اصلی حافظه کاری است.

گزاره ۴ - نادرست؛ اینکه آرش با دیدن قرمه‌سبزی سر سفره به یاد مادر بزرگش می‌افتد بیانگر نشانه بیرونی است (قرمه‌سبزی و مادر بزرگ ارتباط معنایی با یکدیگر ندارند).

بنابراین ترتیب صحیح برابر است با: درست - نادرست - درست - نادرست که منطبق با گزینه «۳» می‌باشد.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۴، ۹۵، ۱۰۴ و ۱۰۹)

۶۵- گزینه «۴»

(فریر هادی)

گزینه «۱»: درست؛ تجربه گذشته بر توانایی ما در حل مسئله تأثیر می‌گذارد. تجربه گذشته، همیشه راه‌حل‌ها را آسان نمی‌کند.

گزینه «۲»: درست؛ ناکامی باعث پرخاشگری می‌شود. هر قدر شهروندان جامعه از مهارت‌های حل مسئله آگاه باشند، احتمال استفاده از روش‌های تهاجمی و پرخاشگری کمتر خواهد بود. یکی از روش‌های کاهش فشار روانی، پرورش روش‌های درست حل مسئله است.

گزینه «۳»: درست؛ گام نهایی و پنجم حل مسئله انتخاب راه‌حل جایگزین است، باید دقت کرد که این مرحله زمانی اجرا می‌شود که راه‌حل به کار گرفته شده (در مرحله دوم) مناسب و کارآمد نبوده باشد. در صورتی که راه‌حل، منجر به حل مسئله گردد نیازی به جایگزینی راه‌حل دیگر نیست.

گزینه «۴»: نادرست؛ روش‌های تحلیلی حل مسئله مبتنی بر نظر شخصی نیستند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۹ تا ۱۲۱، ۱۲۴، ۱۳۰ و ۱۳۱)

۶۶- گزینه «۳»

(مفهم عرفان فرهادی)

گزینه «۱»: تصمیم‌گیری محسن چون همه ابعاد زندگی‌اش را شامل می‌شود از نوع مهم-پیچیده است.

گزینه «۲»: محسن به امید زندگی بهتر درصدد مستقل شدن است و ملاک تصمیم‌گیری او نوع هزینه‌ها و مزایای خاص است.

گزینه «۳»: اعتماد افراطی از موانع تصمیم‌گیری صحیح است که افراد به قضاوت‌ها و روش‌های تصمیم‌گیری خود بیش از حد اعتماد دارند.

گزینه «۴»: اینکه محسن بلافاصله پس از بحث خانه را رها می‌کند، اشاره به سبک تصمیم‌گیری تکانشی دارد.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۹، ۱۴۱، ۱۴۳ و ۱۴۹)

۶۷- گزینه «۳»

(ها تا امیرزاده)

- گاهی افراد شکست را به عوامل ناپایدار ربط می‌دهند؛ به عبارتی شکست را به عواملی ربط می‌دهند که در دایره اختیارشان است. مانند: برنامه‌ریزی و تلاش

- در انگیزه بیرونی، عامل خارجی فرد را به انجام دادن کاری خاص برمی‌انگیزد. به عبارت دیگر پاداش و منبع لذت در بیرون از فرد قرار دارد و مثال شماره ۱ بیانگر انگیزه بیرونی است.

- در ناهم‌هنگی شناختی، فرد به رفتارها و توجیهاتی روی می‌آورد تا بین رفتار و شناخت هماهنگی حاصل شود؛ زیرا ناهم‌هنگی ناخوشایند و تنش‌زا است.

(روان‌شناسی، انگیزه و تلاش، صفحه‌های ۱۶۳، ۱۶۹ و ۱۷۵)

عربی زبان قرآن (۱)

۷۱- گزینه ۲»

(سیر مفرعلی مرتضوی)

«مَن»: هر کس / «جاء بِـ»: بیاورد (رد سایر گزینه‌ها) / «الحسنة»: کار خیر (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «له»: دارد / «عشر أمثالها»: ده برابر آن (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(ترجمه)

۷۲- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

«اللَّيْلَةُ الماضِيَّة»: شب گذشته / «شاهدت»: دیدم (رد سایر گزینه‌ها) / «فلماً»: فیلمی / «مِن أحداث الانتاجات السَّينمائيَّة»: از جدیدترین تولیدات سینمایی (رد سایر گزینه‌ها) / «لَعَام ألفين و ثمانية عشر»: برای سال دو هزار و هجده / «حول عجائب البحار»: درباره شگفتی‌های دریاها

(ترجمه)

۷۳- گزینه ۳»

(مرتضی کاظم شیرودی)

«هناك»: وجود دارد، هست (رد گزینه ۱) / «مَعالم أثرِيَّة خَلَابَة»: آثار تاریخی جذابی / «فی بلدنا ایران»: در کشورمان ایران (رد گزینه ۲) / «يُستفاد منها»: از آن‌ها استفاده می‌شود / «لِرؤْيَة»: برای دیدن / «جمال آثارها»: زیبایی آثارش (رد سایر گزینه‌ها) / «معرفة ثقافتها»: شناخت فرهنگش (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۷۴- گزینه ۳»

(مرتضی کاظم شیرودی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «الْخَلْق الإلهي»: آفرینش الهی

گزینه ۲: «البرّ»: خشکی

گزینه ۴: «تحوّل»: تبدیل می‌کند

(ترجمه)

۷۵- گزینه ۴»

(الله مسیح فواه)

ترجمه آیه: «او شما را از زمین به وجود آورد و از شما خواست که در آن آبادانی کنید». این مفهوم از عبارت گزینه ۴ «به دست نمی‌آید: «بندگان در کره زمین طلب آبادانی کرده‌اند».

(مفهوم)

۷۶- گزینه ۱»

(مرتضی کاظم شیرودی)

شیر داد: به کسی گفته می‌شود که از دیگری راضی نیست اما پس از مدتی موافقت می‌کند و رضایت می‌دهد. توجه داشته باشید «أرضاً»: راضی کرد» است، اما «أرضعَ» به معنای «شیر داد» است.

۶۸- گزینه ۲»

(هاثا امیرزاده)

«الف»: در روان‌شناسی سلامت متغیرهای روان‌شناختی در دو نقش بررسی می‌شوند: عامل ایجاد بیماری‌های جسمانی، پیامدهای بیماری‌های جسمانی. برخی از مسائل روانی در ایجاد انواع بیماری‌های جسمانی مؤثر است؛ مثال موردنظر در متن به این نقش اشاره دارد.

«ب»: یکی از مهم‌ترین عوامل ایجاد بیماری‌ها «سبک زندگی» افراد است که مورد بررسی روان‌شناسان سلامت قرار می‌گیرد.

«ج»: از علائم شناختی فشار روانی منفی می‌توان به نداشتن تمرکز و حواس‌پرتی اشاره کرد. فرار کردن از علائم رفتاری فشار روانی منفی می‌باشد. «د»: «منفعل بودن» نمونه‌ای از انواع مقابله‌های ناسازگارانه است. در این مقابله ناکارآمد فرد دست از فعالیت برداشته و برای از بین بردن فشار روانی، اقدام نمی‌کند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۹۱، ۹۲، ۱۹۲ و ۲۰۲)

۶۹- گزینه ۴»

(مهمرب میببی)

- شاعر در حال توصیف و تبیین طبیعت است.

- بازه جوانی (بزرگسالی اول) ۲۰ تا ۴۰ سالگی است.

- توجه با تمرکز متفاوت است. اگر توجه، مداوم و پایدار باشد در آن صورت با تمرکز مواجه هستیم. اغلب به دلیل ارتباط نزدیک میان دو مفهوم توجه و تمرکز، همه افراد قادر به تفکیک آن دو نیستند. مفهوم شعر می‌گوید که هنگامی که توجه در مسیر حقیقت، مداوم و پایدار گشت، همه عالم در همان نگاه محو و ناپیدا می‌شوند.

- منظور از فراموشی همان خطای حذف کردن است.

(روان‌شناسی، ترکیبی، صفحه‌های ۴، ۴۴، ۷۳ و ۹۹)

۷۰- گزینه ۱»

(مهمرب میببی)

- یکی از ویژگی‌های مسئله، هدفمندی است که از عوامل نگرشی نیز به شمار می‌آید.

- سبک تصمیم‌گیری این فرد وابسته است؛ یعنی به جای فکر کردن، از دیگران کورکورانه اطاعت کرده است. در این روش دلیل انتخاب فرد این است که دیگران چنین تصمیمی گرفته‌اند، در حالی که انتخاب دیگران ممکن است برای ما انتخاب مناسبی نباشد.

- ما همواره دوست داریم همه چیز مطابق نظر ما و تحت اختیار ما باشد و با انجام دادن رفتارهای گوناگون سعی می‌کنیم محیط (در اینجا تورم) را در کنترل خود بگیریم که به ادراک کنترل اشاره دارد.

- فشار روانی مثبت باعث افزایش انگیزه و تلاش فرد می‌شود.

(روان‌شناسی، ترکیبی، صفحه‌های ۱۱۶، ۱۴۶، ۱۶۵، ۱۶۸، ۱۷۳ و ۱۹۷)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: آواز خواند: گفته می‌شود زمانی که آوا یا صدا از دهان خارج می‌شود در حالی که دلبذیر است.
گزینه «۳»: مصرف: آن از کالاهای یا چیزهایی است که خریداری کرده و استفاده نموده است، و متضادش «تولید» است.
گزینه «۴»: سوخت: همانا آن ماده‌ای است که در مواد سوختنی استفاده می‌شود.

(مفقوم)

۷۷- گزینه «۳»

ترجمه: «او برای کنکور به مدت ده ساعت در روز درس می‌خواند، ولی در هفته گذشته، به مدت دو روز مریض بود و همچنین نتوانست در روز سه‌شنبه بیش از ۵ ساعت درس بخواند!»
با توجه به ترجمه، در هفته گذشته ۴ روز را به مدت ده ساعت و یک روز را به مدت ۵ ساعت مطالعه کرده است که مجموعاً ۴۵ ساعت می‌شود.

(عذر)

۷۸- گزینه «۲»

سؤال از ما فعلی را می‌خواهد که به سه حرف اصلی آن، دو حرف اضافه شده باشد؛ یعنی در یکی از چهار باب تَفَعَّلَ، تَفَاعَلَ، افْتَعَلَ و انْفَعَلَ.
در گزینه «۲»: «تَسْتَمِعُ» از فعل «اسْتَمِعَ، يَسْتَمِعُ، اسْتَمَاعٌ» است و بر وزن «افْتَعَلَ» و دو حرف زائد دارد. در گزینه «۱»: «تُصَابِنَ» از فعل «أَصَابَ» است و در باب افعال و یک حرف زائد دارد.
در گزینه «۳»: «يُخَدِّدُ» در باب تفعیل است و یک حرف زائد دارد. در گزینه «۴»: «يُسْتَخْرَجُ» از فعل «اسْتَخْرَجَ» در باب استفعال است و سه حرف زائد دارد.

(فعل ثلاثی مزید)

۷۹- گزینه «۳»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «يُغْفَرُ» مضارع مجهول است.
گزینه «۲»: «تُصَنِّعُ» مضارع مجهول است.
گزینه «۴»: «أُنْزِلَ» ماضی مجهول است.

(فعل مجهول)

۸۰- گزینه «۳»

کتاب آبی پیمان‌های
توجه داشته باشید که مجرور به حرف جر در صورتی معنی مفعول می‌دهد که همراه با «را» ترجمه شود. بررسی این موضوع از راه ترجمه امکان‌پذیر است. ترجمه عبارت: «پاک است کسی که بنده‌اش را از مسجدالحرام به ... حرکت داد».

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «بخوان و پروردگارت گرامی‌ترین است، همان که به وسیله قلم یاد داد».
گزینه «۲»: «دلفین بزرگی را دیدم که نزدیک من در آب با شادی می‌پرید!»
گزینه «۴»: «مرغابی غذای طبیعی نزدیک دُمش دارد که حاوی روغن خاصی است!»

(هرف هر)

عربی زبان قرآن (۲)

۸۱- گزینه «۲»

(زهر اکرمی)
«إِنَّ اللَّهَ: همانا خداوند / لَا يُغَيِّرُ: تغییر نمی‌دهد / «مَا يَشُومُ»: آن چه را در قومی هست / «حَتَّى يُغَيِّرُوا»: مگر این که تغییر دهند / «مَا بَأْنَفْسِهِمْ»: آن چه را در درونشان هست

(ترجمه)

۸۲- گزینه «۳»

(فاله مشیرپناهی - رگلان)
«الْعُقْلَاءُ مَنْ: داناان (عاقلان، خردمندان) کسانی هستند که (رد گزینه ۲) / «يَتَأَمَّلُونَ»: می‌اندیشند، فکر می‌کنند / «عاقبة الأمور»: پایان کارها (رد سایر گزینه‌ها) / «بداية عملهم»: ابتدای کار خود (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «حَتَّى لَا يَدْمُوا»: تا پشیمان نشوند (رد گزینه «۱»)، «دچار» در این گزینه ترجمه صحیحی نیست. / «بعد إضاعة الوقت»: بعد از تباه کردن وقت (رد گزینه‌های ۱ و ۲، «إضاعة» به معنای تلف کردن است نه تلف شدن) / «به خاطر» به جای «بعد از» در گزینه «۲» نادرست است.

(ترجمه)

۸۳- گزینه «۱»

(مرتضی کاظم شیرودی)
«كذَّابٌ»: بسیار دروغگویی (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «يُخْفِي»: مخفی یا پنهان می‌کند / «كذب»: دروغش را / «أَوْ يُنْكِرُ»: یا آن را انکار می‌کند / «فی النهاية»: سرانجام، بالاخره / «سَيَعْرُضُ كَذِبَهُ»: دروغش افشا خواهد شد (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «يُظْهَرُ فِي صَفَحَاتٍ وَجْهَهُ»: در همه‌جای چهره‌اش آشکار خواهد شد.

(ترجمه)

۸۴- گزینه «۳»

(ولی بربری - ابهر)
در گزینه «۳»، «الْأَسْرَى» جمع مکسر «أسیر» است که مفرد ترجمه شده است و «الْمَسْكِين» نیز مفرد است که به صورت جمع ترجمه شده است و جمع آن «الْمَسَاكِين» می‌باشد. (ترجمه درست عبارت: او مردی نیکوکار بود که اسیران را آزاد می‌کرد و به نیازمندیاری می‌رسانید!)

(ترجمه)

۸۵- گزینه ۲»

(سیرمهمعلی مرتضوی)

ترجمه گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «همانا بندگان [خدای] رحمان به هر کس که با او روبه‌رو شوند با سلام و درود تحیت می‌گویند؛ حتی اگر اینان از اهل جهل و گناهان باشند!» (نادرست)

گزینه «۲»: «هنگام رویارویی با سخنان زشت و جهالت، مؤمنان پاسخی می‌دهند که با آن از گناه و نزاع در امان می‌مانند، بدون آنکه بدی را با بدی پاسخ گویند!» (صحیح)

گزینه «۳»: «برای انسان سزاوار است که هرگاه نادانی را دید، او را امر به معروف کند و به آشتی و صلح فراخواند تا از جهالت و دشمنی دست بردارد!» (نادرست)

گزینه «۴»: «کسی که از امور دین ناآگاه است، برای او بهتر آن است که خاموشی گزیند و سخن نگوید مگر به آنچه در آن برای مردم صلح و آرامش باشد!» (نادرست)

(مفهوم)

۸۶- گزینه ۴»

(زهراکرمی)

«الغایة» به معنی «هدف» است و عبارت «پایان هر چیز و فراوانی آن» تعریف مناسبی برای آن نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «المسک: مشک: عطری که از نوعی از آهوها گرفته می‌شود! گزینه «۲»: «خَلَّة: دوستی: همان دوستی است و متضادی برای کلمه دشمنی می‌باشد!

گزینه «۳»: «الشَّرَف: روتختی: پارچه‌ای که بر تخت قرار داده می‌شود! (مفهوم)

۸۷- گزینه ۱»

(مفید فاطمی - کامیاران)

«السَّيَّاح» جمع مکسر «سائح» و اسم فاعل و «المساجد» جمع مکسر «مَسْجِد» و اسم مکان است.

نکات مهم درسی:

در تشخیص اسم فاعل، اسم مفعول، اسم مبالغه، اسم مکان و اسم تفضیل ابتدا باید آن را به مفرد تبدیل کرد و سپس در مورد نوع آن نظر داد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «الشُّعراء» جمع مکسر «شاعر» و اسم فاعل و «مَمزُوجَة» بر وزن مفعول و اسم مفعول است!

گزینه «۳»: «مَسَاكِين» جمع مکسر مَسْكَن و اسم مکان است!

گزینه «۴»: «المَلَاعِب» جمع مکسر «مَلْعَب» و اسم مکان است!

(اسم فاعل و اسم مکان)

۸۸- گزینه ۱»

(اسماعیل علیپور)

صورت سؤال اشاره‌ای را می‌خواهد که بدون اسم اشاره انجام شده باشد و این اتفاق زمانی می‌افتد که یک اسم نکره در جمله بیاید و بعد همان اسم به صورت معرفه (یعنی با «ال») تکرار شود که در گزینه «۱» ابتدا «مَعْلَمین» به صورت نکره و بعد به صورت معرفه (المَعْلَمون) آمده است که معنای اشاره می‌دهد یعنی:

«در سالن معلمانی را دیدم و آن معلمان خوشحال بودند.»

در گزینه «۲»، «رِسَالَة» ابتدا به صورت نکره و بعد به صورت معرفه آمده اما قبل از «الرِسَالَة» اسم اشاره «تَلْک» آمده است و اشاره با این اسم اشاره انجام شده است.

در گزینه «۳» تلمیذ ابتدا به صورت معرفه و بعد نکره آمده است (یعنی برعکس حالت مطلوب)

در گزینه «۴» «کُتِب» ابتدا به صورت نکره و بعد به صورت معرفه آمده است اما دقت کنید که «الکُتِب» که در جمله دوم آمده همان «کُتِب» که در جمله اول آمده نیست و در واقع تکرار رخ نداده است.

(اسم معرفه و نکره)

۸۹- گزینه ۲»

(سیرمهمعلی مرتضوی)

«بِحُتْفَلُون» جمله فعلیه‌ای است که برای توصیف اسم نکره «ضیوف» آمده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: اسم نکره‌ای وجود ندارد.

گزینه «۳»: «مَفْسَدَة» اسم نکره است اما پس از آن جمله‌ای نیامده است.

گزینه «۴»: «مَوَاد» اسم نکره است اما دقت کنید قبل از جمله فعلیه «تَسْتَعْمِلُهَا»، حرف «فَ» آمده است و ارتباط بین اسم نکره و جمله پس از آن را قطع کرده است؛ بنابراین جمله وصفیه نداریم.

(جمله وصفیه)

۹۰- گزینه ۱»

(الله مسیح‌فواه)

فعل ماضی «اغتر» را می‌توان در جمله شرطیه «إِنْ اغْتَرَّ...» به صورت مضارع ترجمه کرد همچنین فعل مضارع «لَمْ تَمْنَع» را باید به صورت ماضی ترجمه کرد.

(ترجمه فعل مضارع)

منطق

۹۱- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

دانش منطق، ابزاری در خدمت سایر علوم و دانش‌هاست. منطق همچون سیستم‌های کنترلی یک خودرو است که میزان بنزین، سرعت حرکت و گرمای موتور را به ما نشان می‌دهند و در مقابل مشکلات به ما هشدار می‌دهند؛ اما باعث حرکت خودرو نمی‌شوند.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۴ و ۵)

۹۲- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور قارج از کشور ۱۴۰۰)

لفظ‌های «جزئی» و یا «کلی» به معانی متفاوتی به کار می‌روند که نباید آن‌ها را با هم اشتباه بگیریم. یک معنای جزئی مربوط به بحث رابطه مفهوم و مصداق است و به مفهومی گفته می‌شود که قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را ندارد. اما یک معنای جزئی مربوط به بحث اقسام قضایای حملی محصوره است و منظور قضیه‌ای است که دارای سور جزئی است. پس اگر ما این دو معنای متفاوت یک لفظ واحد را با هم اشتباه بگیریم، دچار مغالطه اشتراک لفظ شده‌ایم.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۹۳- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«آن کشور آفریقایی» و «سقراط» مفاهیم جزئی هستند. دقت کنید «افلاطون» هم اگر به تنهایی در نظر گرفته شود، جزئی است؛ اما در اینجا «قهرمان داستان‌های فلسفی افلاطون» به‌طور کلی یک ترکیب است و یک مفهوم در نظر گرفته می‌شود که مفهومی کلی است.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۹۴- گزینه «۱»

(موسس سپاهی - سروان)

در تعریف لغوی، معنای لغت، مترادف‌های آن و نحوه شکل‌گیری لغوی آن بیان می‌شود. بنابراین صرفاً ویژگی‌های لغوی آن لغت خاص واکاوی می‌شوند و از ویژگی‌های مفهومی در خارج چیزی گفته نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: مفاهیم جزئی در تعاریف مفهومی به کار نمی‌روند و فقط ممکن است در تعاریف مصداقی به کار روند.

گزینه «۳»: در مواردی که مثالی از شیء در دسترس نیست، تعریف از طریق ذکر مصداق ممکن و کارآمد نیست.

گزینه «۴»: مفاهیمی را که عام‌تر از آن‌ها وجود ندارند، نمی‌توان به روش مفهومی تعریف کرد.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۹۵- گزینه «۳»

(سپاه پعفرزازه صابری)

در استدلال استقرایی تعمیمی با بررسی چند نمونه نتیجه حاصله به کل آن جامعه سرایت داده می‌شود. از استدلال‌های استقرایی تعمیمی قوی در علوم تجربی استفاده می‌شود. در این مثال نیز با نمونه‌برداری بخشی از بافت نتیجه در مورد کل بافت تعیین شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سرشماری‌هایی که انجام می‌شود با توجه به کل جامعه آماری است و به نوعی استقرای تام است نه استقرای تعمیمی چون تک‌تک افراد در آن بررسی می‌شود. منظور از استقرای تام بررسی کل افراد جامعه است و از نظر منطق‌دانان مسلمان قیاس محسوب می‌شود.

گزینه «۲»: در این گزینه یک فرضیه بیان شده که نتیجه قطعی ندارد. بررسی فرضیه‌های علمی نوعی استنتاج بهترین تبیین است.

گزینه «۴»: این گزینه یک استدلال استقرای تمثیلی است که از روی یک شباهت ظاهری در دوران جوانی و پیری درباره توانایی جسمی این دوران نتیجه‌گیری کرده است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

۹۶- گزینه «۳»

(موسس سپاهی - سروان)

قضیه محصوره، قضیه‌ای است که موضوع آن مفهومی کلی باشد، نه اینکه لزوماً همه مصادیق موضوع و محمول را در بر گیرد. این‌گونه قضایا چهار حالت دارند (موجبه کلیه - موجبه جزئیه - سالبه کلیه - سالبه جزئیه).

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قضایای محصوره یا دارای سور هستند و یا اینکه سور در آن‌ها حذف شده است و به لحاظ معنا می‌توان سور آن‌ها را مشخص کرد. مثال: انگور شیرین است: (بعضی انگورها شیرین هستند).

گزینه «۲»: قضیه‌ای که به افراد (چه محدود چه غیرمحدود) نسبت داده می‌شود، محصوره می‌باشد.

گزینه «۳»: قضیه محصوره لزوماً بر کل مصادیق موضوع صدق نمی‌کند، مانند موجبه جزئیه که بر برخی مصادیق موضوع صدق می‌کند و شامل همه مصادیق موضوع و محمول نمی‌شود.

گزینه «۴»: موضوع قضیه محصوره حتماً مفهومی کلی می‌باشد.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۹۷- گزینه «۴»

(مهمبر رضایی‌رقا)

کیفیت قضیه یعنی همان رابطه یا نسبت آن، در عکس مستوی تغییری نمی‌کند. (نادرستی گزینه «۱» پس از عکس کردن قضیه، اگر از آن تداخل هم بگیریم، باز هم کیفیت قضیه عوض نمی‌شود. (نادرستی گزینه «۲» وقتی متضاد قضیه‌ای را به دست می‌آوریم، کیفیت آن را تغییر می‌دهیم اما بعد از نقیض گرفتن از قضیه به‌دست‌آمده، مجدداً همان کیفیت اولیه را خواهیم داشت. (نادرستی گزینه «۳» در تضاد، کیفیت قضیه تغییر می‌کند و اگر از قضیه به‌دست‌آمده تداخل بگیریم، کیفیت قضیه نسبت به قضیه اولیه متفاوت خواهد ماند. (تأیید گزینه «۴»)

(منطق، اقسام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

۹۸- گزینه «۳»

(مسیر آفونری راهنمایی)

در شکل اول، امکان این وجود دارد که هر دو مقدمه موجه باشند و قیاس هم معتبر باشد.

مثال ← هر الف ب است، هر ب ج است، پس: هر الف ج است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: چون در قیاس شکل سوم حد وسط در هر دو مقدمه در جایگاه موضوع قرار دارد، برای حفظ اعتبار قیاس نباید هر دو مقدمه جزئی باشند تا علامت حد وسط در هر دو مقدمه منفی نشود.

گزینه‌های «۲ و ۴»: در شکل دوم قیاس از آنجایی که حد وسط در هر دو مقدمه محمول است، باید یکی از مقدمات سالبه باشد تا علامت حد وسط مثبت شده و قیاس معتبر باشد؛ در این صورت نتیجه نیز قطعاً سالبه خواهد بود.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۹)

۹۹- گزینه «۴»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

در قیاس استثنایی اتصالی، نمی‌توان از رفع مقدم، رفع تالی را نتیجه گرفت و اگر این اتفاق بیفتد، مغالطه رفع مقدم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این قیاس یک قیاس استثنایی منفصله حقیقی است که در آن از وضع یک طرف، رفع طرف دیگر انتاج شده و کاملاً صحیح و معتبر است. در اینجا با عبارت «مجموع زوایای داخلی اش ۳۶۰ درجه است»، یک طرف «مجموع زوایای داخلی آن ۱۸۰ درجه نیست» وضع شده است و رفع طرف دیگر را نتیجه داده است.

گزینه «۲»: چون مقدمه اول، متصله است، می‌توان در آن از رفع تالی نتیجه گرفت.

گزینه «۳»: در قضیه منفصله حقیقی از وضع یا رفع هر دو طرف می‌توان به ترتیب رفع یا وضع طرف دیگر را نتیجه گرفت.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۳)

۱۰۰- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

تحت تأثیر قراردادن احساسات برای انجام یا ترک عملی بدون دلیل باعث بروز مغالطه توسل به احساسات می‌شود.

بعضی از مواردی که می‌تواند باعث بروز مغالطه توسل به احساسات شوند عبارت‌اند از: ۱- حس ترحم ۲- حرص و طمع ۳- خودخواهی و خوددوستی ۴- تهدید ۵- کبر و غرور

در جمله اول، فرد از حس طمع افراد سوءاستفاده کرده است تا مخاطبین را جذب کند و در جمله دوم از تهدید و ترساندن افراد سوءاستفاده کرده است تا مخاطبین را جذب کند.

(منطق، سنشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۱۱)

فلسفه یازدهم

۱۰۱- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانهای)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: پرسشگری پس از برخورد با مسئله پیش می‌آید.

گزینه «۲»: تفکر در معلومات پس از طرح پرسش‌ها قرار دارد.

گزینه «۳»: تفکر در اندوخته‌ها پیش از رسیدن به دریافت فلسفی انجام می‌شود.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۵)

۱۰۲- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

پیروان مکتب اصالت فرد در فلسفه علوم اجتماعی، در حقیقت جامعه را چیزی غیر از مجموع افراد نمی‌دانند و برای جامعه، جدای از افراد، حیثیت و وجود مستقلی قائل نیستند.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافیه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۱۰۳- گزینه «۴»

(نیم پواهری)

اگر ما اطرافیان خود را زیر نظر بگیریم، می‌توانیم از لابه‌لای حرف‌هایی که می‌زنند یا رفتارهایی که دارند، برخی از ریشه‌های فکری آنان را کشف کنیم و بدانیم که آن‌ها چه عقیده و طرز فکری دارند (رسیدن از معلول به علت). اگر بتوانیم طرز فکر و عقیده افراد (ریشه‌های فکری) را خوب تحلیل کنیم، می‌توانیم حدس بزنیم آنها در زندگی خود به دنبال چه اهدافی هستند و زندگی برای آنان چه معنایی دارد. (رسیدن از علت به معلول).

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

۱۰۴- گزینه «۴»

(فرهاد قاسمی نژاد)

از نظر هراکلیتوس هیچ چیز ثابتی در این جهان وجود ندارد و هستی و وجود در حال حرکت و شدن است.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۱۰۵- گزینه «۱»

(فرهاد قاسمی نژاد)

دفاعیه سقراط بیانیه‌ای فلسفی بود که همه اصول زندگی او را در بر می‌گرفت. او در این دفاعیه به اتهامات مطرح شده پاسخ داد و از پاسخ امتناع نکرد.

(فلسفه یازدهم، زندگی بر اساس اندیشه، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۲)

۱۰۶- گزینه «۳»

(مهمد رضایی بقا)

در گزینه «۳» به محدوده شناخت بشر و این‌که آیا اساساً شناخت به غیرمحسوس نیز تعلق می‌گیرد یا خیر، پرداخته شده است. گزینه‌های «۱» و «۲» مربوط به امکان شناخت و گزینه «۴» نیز در مورد منشأ شناخت است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۷)

۱۰۷- گزینه «۲»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

مطابق متن کتاب درسی شناخت تمایزها و تفاوت‌های اشیا (توسط حس) این امکان را به انسان می‌دهد که به کمک عقل خود از اشیای متفاوت استفاده‌های مختلف کند؛ مثلاً اگر در مقابل ما یک لیوان آب و یک ظرف غذا باشد، برای رفع تشنگی لیوان آب را برمی‌داریم و برای رفع گرسنگی به سراغ ظرف غذا می‌رویم. این عمل به ما می‌فهماند که ما در تشخیص لیوان آب و ظرف غذا اشتباه نکرده‌ایم. از این‌رو انتخاب بین خواب و ورزش در هنگام خستگی حاصل همکاری حس و عقل بوده است که خستگی جسمانی را حس درک کرده و عقل حکم به استراحت می‌دهد.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه ۵۱)

اقتصاد

۱۱۱- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق:

تیزبین	فرصت‌های کسب‌وکار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.
نوآور	ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب‌وکارهای جدید تبدیل می‌کنند.
ریسک‌پذیر	پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.
خوش‌بین	کارآفرینان واقع‌بین هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی‌اند.
پرانگیزه	نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.
یادگیرنده	از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.
سازمان‌دهنده	منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه ۶)

۱۱۲- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

میلیون تومان $23/5 = 282 + 12$ پول آب، برق، گاز و عوارض شهرداری ماهیانه

میلیون تومان $18 = 1/5 \times 12$ دستمزد ماهیانه کارگران

= مجموع هزینه‌های ماهیانه کارگاه تولیدی با احتساب هزینه فرصت

دستمزد کارگران + پول آب، برق، گاز و عوارض شهرداری

هزینه فرصت + خرید مواد اولیه +

میلیون تومان $79 = 2/5 + 25 + 18 + 23/5$

تکلیف: هزینه فرصت ماهیانه صاحب کارگاه تولیدی، حقوق ماهیانه یک اداره دولتی است که فرد از آن صرف‌نظر کرده است.

میلیون تومان $1,200 =$ میلیارد تومان $1/2$ درآمد سالیانه

میلیون تومان $100 = 1,200 + 12$ درآمد ماهیانه

= سود یا زیان اقتصادی ماهیانه

(مجموع هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم ماهیانه) - درآمد ماهیانه

(سود یا منفعت) میلیون تومان $21 = 100 - 79$ سود یا زیان اقتصادی ماهیانه

با در نظر گرفتن هزینه فرصت، صاحب بنگاه سود کرده است.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۸ و ۳۳)

۱۱۳- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای A و B است که فرد می‌تواند بخرد.

در نقطه برخورد نمودار خط بودجه با محور عمودی فرد تمامی پول خود را به خرید کالای B اختصاص می‌دهد و می‌تواند حداکثر ۵ واحد از این کالا را خریداری کند و با توجه به اینکه قیمت هر واحد کالای B، ۵,۰۰۰ تومان است، خواهیم داشت:

تومان $25,000 = 5 \times 5,000$ بودجه فرد

۱۰۸- گزینه «۴»

(فرهاد قاسمی نژاد)

در این دوره هراکلیتوس علاوه بر حس به عقل هم اهمیت می‌داد، ولی پارمنیدس برای شناخت حسی اعتبار قائل نبود. پس در این دوره میان دانشمندان در حوزه معرفت‌شناسی اختلاف نظر وجود داشت.

دقت کنید که در این دوره، معرفت‌شناسی به‌طور مستقل مطرح نبود و ذیل مباحث هستی‌شناسانه قرار می‌گرفت.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه‌های ۵۹ تا ۶۱)

۱۰۹- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور قاجار از کشور ۱۴۰۳)

از نظر داروینیست‌ها انسان تفاوت ویژه‌ای با سایر موجودات و حیوانات ندارد و اگر تفاوتی موجود است، صرفاً پیچیدگی بیشتر از سایر موجودات است. از نظر آنان این موجود، در روند تکامل مادی خود به مرحله‌ای می‌رسد که برای تأمین نیازهای خود، حقوق سایر افراد را نیز رعایت کند و در نتیجه هیچ فضیلت اخلاقی‌ای در واقع وجود ندارد و آنچه که در واقع هست، رفتار انسان برای تأمین نیازهای مادی خویش است.

دلیل رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فرمان راندن ذهن بر بدن

گزینه «۲»: قائل بودن به شعور ویژه برای انسان

گزینه «۳»: گرایش طبیعی به فضایل اخلاقی

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۱)، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۵)

۱۱۰- گزینه «۳»

(مهمر رضایی بقا)

توماس هابز می‌گوید: «هرگاه انسانی بخواهد در برابر دیگران آزادی زیادی داشته باشد، باید به دیگران هم حق بدهد که در برابر او به همان میزان آزاد باشند.» بنابر این دیدگاه، انسان از زمانی که دریافته که نفع او در گرو نفع دیگران است، قواعد اخلاقی را ابداع کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با توجه به نظر ماتریالیست‌ها نفع فرد در گرو نفع دیگران است و بالعکس. پس هیچ‌یک نباید فدای دیگری شود.

گزینه «۲»: ماتریالیست‌ها ارزش حقیقی برای اعمال قائل نبودند.

گزینه «۴»: از نظر ماتریالیست‌ها آنچه برای خود می‌پسندی باید برای دیگران هم پسندی و این است که برای زیست اجتماعی ضروری است.

(فلسفه یازدهم، انسان، موپور افلاق‌گرا، صفحه ۸۹)

(زهره مومری)

۱۱۵- گزینه «۴»

(الف)

= قیمت فروش شیر به کارخانه با احتساب مالیات بر ارزش افزوده
(نرخ مالیات بر ارزش افزوده x قیمت کالا در مرحله اول) + قیمت کالا در مرحله اول

$$1,008 = 900 + (900 \times \frac{x}{100})$$

$$\Rightarrow 1,008 = 900 + 9x \Rightarrow 1,008 - 900 = 9x$$

$$\Rightarrow 108 = 9x \Rightarrow x = \frac{108}{9} = 12 \text{ درصد}$$

(ب)

= میزان ارزش افزوده در مرحله سوم

ارزش محصول در مرحله دوم - ارزش محصول در مرحله سوم

$$= 2,500 - 1,500 = 1,000 \text{ تومان}$$

$$12\% \times 1,000 = 120 \text{ تومان}$$

$$= 120 \text{ تومان}$$

(ج)

= مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر

مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده

نرخ مالیات بر ارزش افزوده x قیمت کالا در مرحله آخر

$$= 5,000 \times \frac{12}{100} = 600 \text{ تومان}$$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه ۶۳)

۱۱۶- گزینه «۲» (کتاب آبی پیمانه ای - کنگور سراسری ۱۴۰۳ - نوبت دوم تیرماه)

سیاست اخذ شده	هدف دولت
وضع و یا افزایش تعرفه های گوناگون بر واردات برخی از کالاها	حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر
وضع پیمان های تجاری و کاهش تعرفه ها	گسترش روابط اقتصادی خود با کشورهای با دیدگاه های سیاسی نزدیک

(اقتصاد، تجارت بین الملل، صفحه ۷۵)

۱۱۷- گزینه «۲»

(زهره مومری)

(الف) در دوران پایانی حکومت صفویه با تغییر و تحول سریع در اروپا و شکل گیری قدرت های بزرگ در آن قاره مصادف بود. دولت های اروپایی با تجهیز ناوگان خود به رقابت شدید نظامی و تجاری با یکدیگر و استعمار کشورهای دیگر پرداختند. این رقابت و همچنین استعمار کشورهای دیگر موجب تسریع جریان توسعه این کشورها شد. آن ها از یک سو با چنگ انداختن بر دارایی های سایر ملت های جهان به ثروت اندوزی پرداختند و از سوی دیگر در رقابت با یکدیگر به نوسازی سریع صنایع و تولیدات خود اقدام کردند.

(ب) در بخش اقتصادی قانون اساسی بر آموزه هایی همچون اقتصاد مردمی، نفی سلطه بیگانگان و استقلال اقتصادی، حقوق اقتصادی شهروندان و عدالت اقتصادی تأکید شده است.

(اقتصاد، مقایسه سازی اقتصاد، صفحه های ۱۰۸ و ۱۱۰)

هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان دهنده مقدار کالای A و B است که فرد می تواند با بودجه مشخص ۲۵,۰۰۰ تومان بخرد.

- در نقطه «ب» میزان خرید از کالای B، ۳ واحد و میزان خرید از کالای A مجهول است، با دانستن بودجه فرد و قیمت هر واحد از کالای B داریم:

$$25,000 = (3 \times 5,000) + (x \times 2,500)$$

$$\Rightarrow 25,000 = 15,000 + (x \times 2,500) \Rightarrow 10,000 = x \times 2,500$$

$$\Rightarrow \text{واحد } 4 = \frac{10,000}{2,500} = x \text{ (میزان خرید از کالای A)}$$

هزینه فرصت حرکت از نقطه «الف» به نقطه «ب» میزان کالای A است که فرد از خرید آن صرف نظر کرده است تا بتواند میزان بیشتری از کالای B را بخرد.

در نقطه «الف» ۶ واحد کالای A و در نقطه «ب» ۴ واحد کالای A خریداری می شود، بنابراین هزینه فرصت حرکت از نقطه «الف» به نقطه «ب»، ۲ واحد کالای A است (۶ - ۴ = ۲) که از خرید آن صرف نظر شده است؛ اما در صورت سؤال ارزش هزینه فرصت به ریال خواسته شده است و نه براساس واحد یا تعداد کالایی که از خرید آن صرف نظر کرده ایم؛ در نتیجه خواهیم داشت:

x تعداد (واحد) کالایی که از خرید آن صرف نظر شده است = ارزش هزینه فرصت ارزش هر واحد از کالایی که از خرید آن صرف نظر شده است

$$\text{ریال } 50,000 = \text{تومان } 5,000 \times (6 - 4)$$

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه های ۲۷ و ۲۸)

۱۱۴- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه ای)

(الف)

کیلو ۶ = مقدار تقاضای تعادلی

کیلو ۰ = میزان تقاضا در قیمت ۷۰۰ تومان

کیلو ۶ - ۰ = ۶ = میزان تقاضا در قیمت ۷۰۰ تومان - مقدار تقاضای تعادلی (ب) در سطح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی در بازار مازاد عرضه (کمبود تقاضا) داریم، یعنی در سطح قیمت ۶۰۰ تومان، معادل ۴ کیلو مازاد عرضه (کیلو ۴ - ۰ = ۴) داریم.

در سطح قیمت پایین تر از قیمت تعادلی در بازار مازاد تقاضا (کمبود عرضه) داریم، یعنی در سطح قیمت ۳۰۰ تومان، معادل ۱۰ کیلو کمبود عرضه (کیلو ۱۰ - ۰ = ۱۰) داریم.

(ج) در سطح قیمت ۵۰۰ تومان و مقدار ۶ کیلو تولیدکنندگان بیشترین دریافتی را دارند.

(د) در بازار هنگامی «کمبود عرضه (مازاد تقاضا)» اتفاق می افتد که قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین تر باشد. در نتیجه، گروهی از مصرف کنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد. این گروه برای خرید کالا حاضرند مبلغ بالاتری بپردازند و این امر سبب افزایش قیمت کالا می شود. افزایش قیمت باعث می شود از یک سو، تولیدکنندگان به تولید رغبت بیشتری نشان دهند و از سوی دیگر، مصرف کنندگان از مصرف خود بکاهند. این افزایش قیمت تا سطحی ادامه می یابد که در آن، فاصله بین عرضه و تقاضا از بین برود و تعادل در بازار برقرار شود. بنابراین در سطح قیمت ۴۰۰ تومان، ۱۰۰ تومان افزایش قیمت موجب برقراری تعادل در بازار می شود.

(اقتصاد، بازار چیست و چگونه عمل می کند؟، صفحه های ۳۸ تا ۵۱)

ریاضی و آمار (۳)

۱۲۱- گزینه ۱

(علیرضا عبری)

برای هر سؤال ۵ انتخاب وجود دارد. انتخاب یکی از ۴ گزینه و یا پاسخ ندادن به سؤال. چون ۱۷۰ سؤال داریم، پس تعداد حالتها برابر است با: ۵۱۷۰.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۸)

۱۲۲- گزینه ۲

(امیر زرااندوز)

اگر حروف «ه» و «م» را کنار بگذاریم، کلمه «زبانی» ۵ حرف دارد که از حروف آن برای سه حرف ابتدایی کلمات استفاده می‌کنیم.

$$120 = \frac{1}{5} \times \frac{2}{4} \times \frac{3}{3} \times \frac{4}{2} \times \frac{5}{1}$$

حرف باقی مانده از هدیام یکی از هدیام

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۸)

۱۲۳- گزینه ۳

(امیر محمودیان)

تعداد کل حالات انتخاب ۴ نفر از این ۱۱ نفر برابر است با:

$$\binom{11}{4} = \frac{11 \times 10 \times 9 \times 8 \times 7!}{4 \times 3 \times 2 \times 1 \times 7!} = 330$$

حالات نامطلوب آن است که ۴ دانش آموز انتخاب شده همگی از رشته تجربی یا همگی از رشته انسانی باشند.

$$6 = \binom{4}{4} + \binom{5}{4} = \text{حالات نامطلوب}$$

$$330 - 6 = 324$$

تعداد حالات مطلوب برابر است با:

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۱۲۴- گزینه ۱

(حامد نصیری)

وقتی قرار است شامل عضوهای زوج یعنی $\{0, 2, 4, 6, 8\}$ باشد پس دو تا عضو دیگر را باید از بین $\{1, 3, 5, 7, 9\}$ انتخاب کنیم و چون قرار است اعداد فرد بزرگتر از ۵ یعنی $\{7, 9\}$ وجود نداشته باشند بنابراین دو عضو باید از اعداد $\{1, 3, 5\}$ انتخاب شوند یعنی $\binom{3}{2}$ که با گزینه ۱ یعنی $\binom{3}{1}$ برابر است.

$$\binom{3}{2} = \binom{3}{1} = 3$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۱۲۵- گزینه ۳

(حامد نصیری)

فضای نمونه‌ای برابر است با:

$$S = \{1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19\} \Rightarrow n(S) = 10$$

$$A = \{1, 9, 15\}$$

$$B = \{1, 9\}$$

$$A \cap B = \{1, 9\} \Rightarrow (A \cap B)' = \{3, 5, 7, 11, 13, 15, 17, 19\}$$

$$\Rightarrow n[(A \cap B)'] = 8$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۹)

۱۱۸- گزینه ۲

(زهره مومری)

$$= (40 \times 150) + (81 \times 200)$$

$$= 6,000 + 16,200 = 22,200$$

$$= (20 \times 150) + (70 \times 200)$$

$$= 4,500 + 14,000 = 18,500$$

$$= \text{نرخ رشد تولید واقعی سال دوم}$$

$$= \frac{\text{تولید کل واقعی سال اول} - \text{تولید کل واقعی سال دوم}}{\text{تولید کل واقعی سال اول}} \times 100$$

$$\Rightarrow \frac{22,200 - 18,500}{18,500} \times 100 = 20 \text{ درصد}$$

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۲ و ۱۲۳)

۱۱۹- گزینه ۲

(مهری ضیائی)

دولت برای مقابله و کنترل تورم باید میزان عرضه کالاها را افزایش دهد. دولت به دو روش می‌تواند عرضه را افزایش دهد؛ روش اول آن است که ظرفیت‌های تولیدی را افزایش دهد؛ اما از آنجا که این روش معمولاً زمان‌بر است، دولت‌ها ترجیح می‌دهند از طریق افزایش واردات، بازار را تنظیم کنند.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

۱۲۰- گزینه ۳

(مهری ضیائی)

$$\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد} = \frac{\text{تعداد سهام خریداری شده}}{\text{ارزش اسمی هر سهم}}$$

$$= \frac{15,000,000}{200} = 75,000 \text{ تومان} = 75 \text{ هزار تومان}$$

$$\left(\frac{5}{100} \times \text{قیمت اسمی هر سهم} \right) + \text{قیمت اسمی هر سهم} = \text{قیمت بازاری هر سهم}$$

$$= 75 + \left(75 \times \frac{5}{100} \right) = 75 + 3.75 = 78.75$$

$$= 78.75 / 75 \text{ هزار تومان}$$

$$= \text{سود حاصل از خرید اوراق سهام}$$

$$\text{تعداد سهام خریداری شده} \times (\text{قیمت اسمی هر سهم} - \text{قیمت بازاری هر سهم})$$

$$= (78.75 / 75 - 75) \times 200 = 750 \text{ هزار تومان}$$

میزان سود فرد در پایان سال برابر با ۷۵۰ هزار تومان است که پس از کسر مخارج، به آن خمس تعلق می‌گیرد، $(750 - 150 = 600)$ در نتیجه خواهیم داشت:

$$\text{هزار تومان} = \frac{1}{5} \times 600 = 120$$

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۱۳۸ و ۱۵۶)

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۳۱- گزینه «۲»

(رضا نوروزیگی)

فتحعلی خان صبای کاشانی، پرچمدار بازگشت ادبی و شاخص ترین شاعر این دوره است.

آثار گلشن صبا (به تقلید از بوستان سعدی)، خداوندنامه (حماسه‌ای مذهبی در بیان معجزات پیامبر (صلوات الله علیه) و دلیری‌های حضرت علی (علیه السلام) و... از اوست.

میرزا عبدالوهاب نشاط در نظم و نثر فارسی مهارت داشت. مجموعه آثار منظوم و منثور او با عنوان گنجینه نشاط باقی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۳۲- گزینه «۱»

(مجتبی فرهادی)

«شمس الدین و قمر» اثر «میرزا حسن خان بدیع» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۰)

۱۳۳- گزینه «۲»

(مجتبی فرهادی)

شاعر بیت گزینه «۲»، میرزاده عشقی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۴، ۱۷ و ۱۸)

۱۳۴- گزینه «۳»

(رضا نوروزیگی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: توضیح مربوط به قائم مقام فراهانی است.

گزینه «۲»: توضیح مربوط به ادیب الممالک فراهانی است.

گزینه «۴»: توضیح مربوط به عبدالوهاب نشاط اصفهانی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶، ۱۷، ۱۸ و ۲۰)

۱۳۵- گزینه «۲»

(پوریا حسین‌پور)

ج) شاعر چهره و دهان معشوق را به خورشید و زهره تشبیه کرده است. (تشبیه مضمّر). د) در مصراع دوم زره ساختن به آب نسبت داده شده است. (کار انسان را غیرانسان انجام می‌دهد). ه) بیت به داستان حضرت خضر (ع) و آب بقا (آب حیات) اشاره کرده است. ب) مصراع دوم این بیت، تضمینی از سعدی است (کیست آن کش سر پیوند تو در خاطر نیست / یا نظر در تو ندارد مگرش ناظر نیست). الف) «انگشت‌نما» کنایه از «مشهور و شناخته‌شده» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع)

۱۳۶- گزینه «۴»

(سید علیرضا احمدی)

تشبیه: بار حسد / «قل الله ثم درهم» قسمتی از آیه ۹۱ سوره انعام است و شاعر آن را تضمین کرده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاقد تشبیه است. / «نصر من الله و فتح قریب» قسمتی از آیه ۱۳ سوره صف است و شاعر آن را تضمین کرده است.

گزینه «۲»: تشبیه‌ها: «کمند بلا»، «کلید نجات»، «تو مانند کلید بلایی» و «تو مانند کلید نجاتی» / مصراع اول عربی است اما بیت فاقد تضمین است.

گزینه «۳»: فاقد تشبیه است. / «بسم الله مجراها» قسمتی از آیه ۴۱ سوره هود است و شاعر آن را تضمین کرده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع)

۱۲۶- گزینه «۲»

(سپار سالاری)

تعداد اعضای فضای نمونه مورد نظر برابر است با:

$$n(S) = 7 \times 7 \times 7 = 7^3$$

روز تولد نفر اول یکی از ۷ روز هفته می‌تواند باشد و دو نفر بعدی نیز باید در همان روز متولد شوند، پس:

$$n(A) = 7 \times 1 \times 1 = 7$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{7}{7^3} = \frac{1}{7^2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۱۲۷- گزینه «۴»

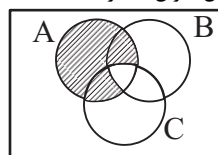
(علیرضا عبیدی)

با بررسی گزینه‌ها داریم:

گزینه «۱» از A، اجتماع B و C حذف کرده‌ایم که درست است.

گزینه‌های «۲» و «۳» نیز قسمت هاشورخورده را نشان می‌دهند.

گزینه «۴» اگر از مجموعه A، اشتراک B و C را جدا کنیم مجموعه، به صورت زیر است که با شکل سؤال متفاوت است!

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۶)

۱۲۸- گزینه «۱»

(هامر نصیری)

وقتی قرار است اعداد زوج (۴،۲) در مکان‌های زوج باشند، بنابراین اعداد فرد (۵،۳،۱) باید در مکان‌های فرد باشند، بنابراین ۲! حالت برای مکان‌های زوج و ۳! حالت برای مکان‌های فرد داریم.

$$n(S) = 5! , n(A) = 2! \times 3!$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{2! \times 3!}{5!} = \frac{12}{120} = \frac{1}{10} = 0.1$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۱۲۹- گزینه «۴»

(سیرمهری علوی‌پور)

انتخاب روش نمونه‌گیری مناسب مربوط به گام دوم چرخه آماری یعنی «طرح و برنامه‌ریزی» می‌باشد. (رد گزینه‌های «۱» و «۲»)

گردآوری داده‌ها در گام سوم یعنی «گردآوری و پاک‌سازی داده‌ها» انجام می‌گیرد. (رد گزینه‌های «۱» و «۳»)

تفسیر نتایج به‌دست آمده در گام نهایی (پنجم) یعنی «بحث و نتیجه‌گیری» انجام می‌پذیرد. (رد گزینه‌های «۲» و «۳»)

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۷)

۱۳۰- گزینه «۱»

(امیر زائرودز)

از نمودار (طول مستطیل و طول میله خطا)، متوجه می‌شویم که: $\sigma = 2$ و $\bar{x} = 10$

پس واریانس داده‌ها برابر ۴ خواهد بود. ضمناً می‌دانیم در داده‌های نرمال، میانگین، میانه و مُد همگی با هم برابرند، پس میانه و مد، هر کدام برابر ۱۰ هستند و لذا مجموع آن‌ها برابر ۲۰ خواهد بود. توجه کنید که ۶۸٪ داده‌ها بین $\bar{x} - \sigma$ و $\bar{x} + \sigma$ یعنی بین ۸ و ۱۲ قرار دارند. همچنین ۹۶٪ داده‌ها بین $\bar{x} - 2\sigma$ و $\bar{x} + 2\sigma$ یعنی بین ۶ و ۱۴ واقع هستند.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

عربی زبان قرآن (۳)

۱۴۱- گزینه ۱»

(سیر مفسر علی مرتضوی)

«لا تدری»: نمی‌دانی (رد گزینه ۳) / «لعلّ الله...»: شاید خدا، امید است خدا (رد سایر گزینه‌ها) / «یحدّث»: پدید آورد (رد سایر گزینه‌ها) / «بعد ذلک»: پس از آن (رد گزینه ۴) / «أمرأ»: (در این جا) پیشامدی نو (ترجمه)

۱۴۲- گزینه ۲»

(سیر مفسر علی مرتضوی)

«أیّها الفاجر»: ای افتخارکننده، ای که افتخار می‌کنی / «جهلاً»: از روی نادانی (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «بالنسب»: به اصل و نسب (رد سایر گزینه‌ها) / «إنّما النّاس لأُمّ و لأبّ»: مردم فقط از یک پدر و مادرند (رد گزینه‌های ۱ و ۳) **نکته مهم درسی:** دقت کنید «إنّ» به معنای «قطعاً، همانا» است اما «إنّما» معنای «فقط، تنها» می‌دهد. (ترجمه)

۱۴۳- گزینه ۲»

(نور امساک)

«قیمه کلّ امرئ»: ارزش هر انسانی (رد گزینه ۱) / «لیست سوّی»: نیست به‌جز / «مقدار أعماله الحسنه»: مقدار کارهای نیکش (رد سایر گزینه‌ها) / «فی الحیاة»: در زندگی (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «فعلینا أن نقوم بالحسنات»: پس ما باید به نیکی‌ها بپردازیم (رد گزینه ۳) / «لکی ترتفع»: تا بالا رود (رد گزینه ۴) / «قیمتنا»: ارزشمان (رد گزینه ۳) (ترجمه)

۱۴۴- گزینه ۴»

(ولی برهه - ابور)

«ذلک المطار»: آن فرودگاه (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «دلّیلم»: راهنمایشان، راهنمای خود (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «لا طریق لنا»: (لای نفی جنس): هیچ راهی نداریم، هیچ راهی برای ما نیست (رد گزینه ۲) / «ألاّ الانتظار»: به‌جز انتظار (رد گزینه ۱) / (در گزینه ۲ «به آن‌ها» نیز اضافه است و در عبارت عربی معادلی ندارد.) (ترجمه)

۱۴۵- گزینه ۳»

(سیر مفسر علی مرتضوی)

«لا» از نوع نفی جنس است و باید صحیح ترجمه شود؛ ترجمه صحیح عبارت: هیچ انسانی هنگام شنیدن آوازخوانی پرندگان، احساس غم نمی‌کند! (ترجمه)

۱۴۶- گزینه ۲»

(سیر مفسر علی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «اللغائبة» نادرست است. «للمخاطب» صحیح است.
گزینه ۳: «اسم فاعل» نادرست است. دقت کنید «عالم» بر وزن فاعل اسم فاعل است، نه «عالم»!
گزینه ۴: «من باب افعال» نادرست است. «انطوى» از باب «انفعال» است. (تفلیل صرفی و ملل اعرابی)

۱۳۷- گزینه ۳»

(پوریا حسین پور)

در مصراع‌های «ج» و «هـ» با وزن «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» (مستفعلن مفاعیل مستفعلن فَعْل) روبرو هستیم، اما وزن سایر مصراع‌ها عبارت است از «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع». توجه: در بیت «الف» باید «خوش آمد» را با حذف همزه خواند. در بیت «ب» نیز «سوخنگان است» با حذف همزه خوانده می‌شود. در بیت «ج» با توجه به معنی واژه «خرد» باید آن را همراه ضمه خواند (خُرد). (علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۱۳۸- گزینه ۲»

(سید علیرضا امیری)

وزن بیت گزینه ۲: «مفاعِلن فَعْلَاتِن مفاعِلن فَعْلَاتِن» است و سایر ابیات در وزن «مفاعِلن فَعْلَاتِن مفاعِلن فَعْل» سروده شده‌اند. (علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۱۳۹- گزینه ۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۳ - نوبت اول)

بیت صورت سؤال از قصیده معروف «ایوان مداین» خاقانی انتخاب شده است. خاقانی در این بیت و در سراسر این قصیده می‌گوید جهان به پادشاهان و بزرگان وفا نکرده است و همگی آن‌ها به باد فنا رفته‌اند و کاخ‌هایشان بر جای مانده است. اشاره بیت به فرمان خسروپرویز مبنی بر انداختن نعمان بن منذر به زیر پای فیل و کشتن اوست. در گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» نیز به ترتیب «بانگ جفدها و فاخته‌ها که از قصر سلاطین قدیم به گوش می‌رسد»، «سنگ‌زدن سپهر به جمشید به معنای مردن او» و «بر باد رفتن شوکت پادشاهانی مانند خسرو و جمشید و غیره» به همین مفهوم اشاره دارند.

بیت گزینه ۱: در مورد این است که زمانه و سرنوشت اتفاقات را طوری رقم می‌زند که مجنون بر خاک تربت لیلی حاضر خواهد شد و زلیخا آبروی یوسف را خواهد ریخت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۳۵)

۱۴۰- گزینه ۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت دوم)

منظور از «محبوبه نیلگون عماری» در بیت صورت سؤال «خورشید» است و بیت صحنه طلوع خورشید را توصیف می‌کند. در بیت گزینه ۴ نیز فردوسی با لحنی حماسی طلوع آفتاب و شروع روز را توصیف کرده است. «خور» در این بیت همان خورشید است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: این بیت خاقانی هم به آغاز صبح اشاره دارد، اما از لحاظ تصویری با بیت صورت سؤال قرابت چندانی ندارد، زیرا دقیقاً به طلوع خورشید اشاره نکرده است. گزینه ۲: شاعر این بیت به توصیف بازشدن شکوفه گل پرداخته است و گل را به لیلی (معشوق) تشبیه کرده است که سرش را از عماری (کجاوه) بیرون آورده است. گزینه ۳: وقتی زلف معشوق بر چهره‌اش افتاد، مردم بانگ برآوردند که آفتاب گرفت (تشبیه روی معشوق به آفتاب).

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه‌های ۳۷ و ۴۰)

۱۴۷- گزینه «۲»

(مفرد صارق مفسنی)

در گزینه «۲»، «أَنْ» با بقیه متفاوت است، زیرا سه گزینه دیگر از حروف مشبّهة بالفعل هستند.

(حروف مشبّهة بالفعل)

۱۴۸- گزینه «۳»

(سیر مفرد علی مرتضوی)

در گزینه «۳»، بلافاصله بعد از حروف مشبّهة بالفعل (لعلّ) نباید فعل قرار بگیرد، بلکه باید یک اسم یا ضمیر بیاید.

(حروف مشبّهة بالفعل)

۱۴۹- گزینه «۳»

(نویز امساک)

«إِنْ» همیشه کلّ جمله را تأکید می کند، نه جزئی از آن را.

(حروف مشبّهة بالفعل)

۱۵۰- گزینه «۱»

(ولی برقی - ابهر)

در گزینه «۱»، «لَا» برای نفی مضارع است نه نهی. در این گزینه علت حذف نون آخر مضارع، حرف ناصبه «أَنْ» است نه حرف «لَا». دقت کنید که هرگاه حروف (أَنْ - حَتّی - لَکّی) بر سر «لَا» بیاید، لای نفی مضارع است نه لای نهی. ترجمه عبارت: «بر شما لازم است که (شما باید) در دستیابی به اهدافتان با تلاش نمونه خود سست نشوید».

(«لَا»ی نفی ینس)

عربی زبان قرآن (۳) - سوالات آشنا

۱۵۱- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«إِنَّ الْأُمَّ ...» یقیناً مادر ... (رد گزینه‌های ۱ و ۴) حرف «إِنْ» کل جمله بعد از خود را تأکید می کند، در صورتی که در گزینه‌های «۱» و «۴»، بر روی بخشی از جمله تأکید شده است. / «لَا مَثِيلَ لَهَا»: هیچ نظیری (هیچ مانندی) ندارد (رد گزینه ۳) / «لَنْ يَتَغَيَّرَ»: تغییر نخواهد یافت، عوض نخواهد شد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «لَيَتَنَبَّيْ عَرَفْتُ ...»: کاش ... دانسته بودم (می دانستم) (رد گزینه‌های ۳ و ۴) (لِيتَ + فعل ماضی ← ماضی بعید یا ماضی استمراری فارسی)

(ترجمه)

۱۵۲- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«كَانَ ... يَتَمَتَّنُونَ»: (معادل ماضی استمراری فارسی) آرزو می کردند (رد گزینه ۲) / «لَيْتَ ... يَكُونُ»: کاش باشد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «نَزُولِ الْمَطَرِ»: بارش باران (رد گزینه ۴) / «نَزَلَ»: فرود آمد، بارید (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۱۵۳- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«ذلک الشاب»: آن جوان (رد گزینه ۳) / «أَنْ»: که (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «العالم الأكبر»: (ترکیب وصفی) جهان بزرگتر، دنیای بزرگتر (رد گزینه ۱) / «جرماً صغيراً»: (موصوف و صفت نکره) پیکری کوچک، پیکر کوچکی، یک پیکر کوچک (رد گزینه ۴) / «كَانَ يَزْعُمُ»: (معادل ماضی استمراری فارسی) گمان می کرد، می پنداشت (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۱۵۴- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری زبان ۹۹)

«هناک لا إنسان بدون خطأ»: هیچ انسانی بدون خطا (اشتباه) وجود ندارد (رد سایر گزینه‌ها؛ توجه داشته باشید که «إنسان» اسم لا نفی جنس است و باید به صورت نکره و همراه لفظ «هیچ» ترجمه شود: «هیچ انسانی» / «لکنه»: ولی، اما / «يفشل (مضارع اخباری)»: می باز، شکست می خورد (شکست خواهد خورد» در گزینه «۱» نادرست است.) / «عندما»: هنگامی که، زمانی که («هرگاه» در گزینه «۲» نادرست است. در گزینه «۴» زمانی می باز که» نادرست است، چرا که «عندما» بعد از «يفشل» آمده است نه قبل از آن!) / «بعد»: به شمار آورد، حساب کند («فرض کند» در گزینه «۲» نادرست است.) / «عالمأ يعرف»: عالمی (دانشمندی) که می داند («يعرف» جمله وصفیه است و باید قبل از آن حرف «که» بیاید. «دانای» در گزینه «۱»، «می دانسته است» در گزینه «۲» و «آگاه است» در گزینه «۴» همگی نادرست هستند.) / «کلّ شی»: هر چیزی، همه چیز («بر» در گزینه «۴» اضافی است.)

(ترجمه)

۱۵۵- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «بدأ + فعل» به صورت «شروع به ... کرد» ترجمه می شود. ترجمه صحیح: مزدوران شروع به تأکید بر نقطه‌های اختلاف و دشمنی کردند!

گزینه «۲»: دقت کنید «لَا»ی نفی جنس بر سر اسم «فضل» آمده است. ترجمه صحیح: هیچ فضیلتی (برتری) برای برخی ملت‌ها بر دیگران به خاطر رنگ نیست! (هیچ فضیلتی ندارند)

گزینه «۴»: «إنّما» به معنی «فقط» است، هم چنین در عبارت فعل آینده نداریم. ترجمه صحیح: اشک‌های ناامیدی فقط از چشمانی فرو می ریزد که عظمت آفریدگار را باور ندارند!

(ترجمه)

۱۵۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور فارغ از کشور انسانی ۱۴۰۲)

ترجمه عبارت صورت سؤال: هیچ خیری در سخنی نیست، مگر اینکه همراه با عمل باشد!

منظور از عبارت صورت سؤال این است که کار و عمل، از حرف و گفتار مهم تر است. در گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» اهمیت کار نسبت به گفتار واضح است، اما گزینه «۲» مفهوم دیگری دارد، در این گزینه بر راست گفتن و درستکاری تأکید شده است.

(مفهومی)

فلسفه دوازدهم

۱۶۱- گزینه ۲»

(حسن صدری)

حمل رشدکننده بر گیاه و اینکه بگوییم «گیاه رشدکننده است». نیازمند دلیل نیست، زیرا رشدکننده از مفاهیم ذاتی و جزئی از حقیقت گیاه است. اما حمل وجود بر هر ماهیتی نیازمند دلیل است، چون وجود جزء مفهوم هیچ ماهیتی نیست.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه ۵)

۱۶۲- گزینه ۲»

(سبا پیغرزاده صابری)

قضیه انسان موجود است، با قضیه انسان مخلوق است، مشابه است. زیرا هم مخلوق و هم موجود، از ذاتیات انسان نیست و حمل آن بر انسان حمل شایع صناعی است، اما ناطق و حیوان ذاتی انساناند و حمل آنها بر انسان دلیل نمی‌خواهد.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «اولی ذاتی - شایع صناعی

گزینه ۳: «شایع صناعی - اولی ذاتی

گزینه ۴: «اولی ذاتی - شایع صناعی

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۵ و ۷)

۱۶۳- گزینه ۳»

(هسین آفونری راهنمایی)

واجب‌الوجود بالذات خودش خودش را پدید نیاورده است و این‌گونه هم نیست که ضرورت وجودش پدید آمده باشد، بلکه ذاتش ضرورت وجود دارد و این ضرورت از ناحیه غیر نیست (همیشه بوده، هست و خواهد بود). آنچه ممتنع‌الوجود نباشد هم می‌تواند واجب باشد و هم می‌تواند ممکن باشد.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۶۴- گزینه ۳»

(نیمایه جواهری)

مفهومی که در جهان خارج وجود دارد و مابه‌ازای واقعی دارد ممکن است واجب بالذات یا واجب بالغیر (یا همان ممکن بالذاتی که وجود یافته) باشد. در گزینه‌هایی از تست قید احتمالاً ذکر شده است؛ پس باید هر گزینه‌ای که بیانگر یکی از این دو دسته است را صحیح بگیریم. گزینه اول درباره واجب بالذات صحیح است و گزینه‌های دوم و چهارم درباره واجب بالغیر صحیح هستند.

اما گزینه سوم گفته که ذات آن هیچ‌وقت ممکن نیست نسبت به عدم (یا حتی وجود) امکانی باشد. در حالی که می‌دانیم واجب بالغیر ذاتش همواره ممکن است و ذاتش را اگر در نظر بگیریم همواره نسبت به وجود و عدم امکانی و لاقتضا است. پس گزینه سوم در بردارنده عبارت نادرستی می‌باشد.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۵۷- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

از حروف مشبّه بالفعل «کأنّ» (گوی) معنی (ظن و گمان) می‌دهد. ترجمه عبارت گزینه ۲: «گوی دوستان ما برای راضی کردن همه مردم تلاش می‌کنند!

(حروف مشبّه بالفعل)

۱۵۸- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

ترجمه عبارت: «همانا امنیت و سلامتی دو نعمت ناشناخته‌اند، هرگاه انسان یکی از آن دو را از دست بدهد، می‌گوید: ای کاش من آن را غنیمت شمرده بودم!»

«نعمتان» مرفوع است، پس صفت آن هم باید مرفوع بیاید، پس «مجهولتان» صحیح است. (رد گزینه ۱)؛ از طرفی، قبل از «لیت»، حرف «یا» می‌آید و ساختار «یا لیت: ای کاش» را ایجاد می‌کند. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(حروف مشبّه بالفعل)

۱۵۹- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور خارج از کشور ۹۹)

صورت سؤال «لا نفی جنس» را می‌خواهد، چرا که «لا نفی جنس» چیزی را به طور کامل نفی می‌کند و شدت نفی را می‌رساند. در میان گزینه‌ها، تنها «لا خیر» در گزینه ۱، «لا نفی جنس» است. توجه داشته باشید که اسم بعد از «لا نفی جنس»، «ال» و «تنوین» نمی‌گیرد (رد گزینه‌های ۳ و ۴). در گزینه ۲ هم «لا» جواب به معنی «نه» آمده است.

(«لا»ی نفی جنس)

۱۶۰- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور خارج از کشور انسانی ۱۴۰۳)

با توجه به گزینه‌ها، مشخص است که نکات «لا»ی نفی جنس متظر سؤال است. قواعد مربوط به اسم «لا»ی نفی جنس تنها در گزینه ۲ به درستی رعایت شده است، در سایر گزینه‌ها به ترتیب: «لا أحد»، «لا كنز» و «لا شیء» صحیح است.

نکات مهم درسی:

دقت کنید اسم «لا»ی نفی جنس:

- همواره نکره است و «ال» نمی‌گیرد.

- همیشه در آخر خود، علامت فتحه (ـَ) دارد.

- هیچ‌گاه علامت تنوین (ـِ) نمی‌گیرد.

(«لا»ی نفی جنس)

۱۶۵- گزینه «۴»

رابطه علیت رابطه دوطرفه نیست، بلکه یک طرف به طرف دیگر که معلول است وجود می‌دهد. رابطه علیت رابطه‌ای وجودی است، یعنی وجود یک چیز ضرورتاً وابسته به وجود دیگری است و اگر علت باشد، معلول آن هم حتماً خواهد بود و اگر علت نباشد، معلول هم نخواهد بود.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۶۶- گزینه «۱»

مسئله علت و معلول یکی از کهن‌ترین مسائل فلسفی است و شاید نخستین مسئله‌ای باشد که فکر بشر را به خود متوجه ساخته است.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه ۱۴)

۱۶۷- گزینه «۳»

این که امری برای موجود شدن نیاز به علت دارد، دلیل بر این نیست که آن علت در خارج وجود پیدا کرده و به معلول نیز وجود داده است. برای مثال ما می‌توانیم دریای جیوه را تصور کنیم و دریای جیوه ممکن‌الوجود است، از طرفی می‌دانیم دریای جیوه برای موجود شدن نیاز به علت دارد اما این به این معنا نیست که در خارج هم علت دریای جیوه وجود دارد و به دریای جیوه وجود داده است.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۸)

۱۶۸- گزینه «۲»

دکارت درک ما از علیت را فطری می‌داند (فطری بودن نزد او تا حدود زیادی به معنای بدیهی بودن و حضور بی‌واسطه نزد عقل است). اما هیوم درک ما از این رابطه را متأثر از تجربه و ناشی از عادت ذهنی در اثر تعاقب حوادث پی‌درپی می‌داند. لذا از نظر دکارت (و همچنین فلاسفه مسلمان) حکم ما به جاری و ساری بودن رابطه علیت در جهان خارج بر پایه عقل است و لذا این رابطه ضروری است. اما هیوم چون حکم به آن را بر اثر عادت ذهنی می‌داند آن را قطعی و ضروری به حساب نمی‌آورد. (تأیید بخش اول گزینه‌های ۱ و ۲ و رد بخش دوم گزینه ۴)

می‌توان در مورد علیت بین فلاسفه مسلمان و هیوم اشتراک نظر یافت. از نظر هر دو رابطه علیت امری نیست که حس و تجربه بتواند آن را ادراک کند؛ هرچند کشف مصادیق علیت و حکم دادن به علت و معلول بودن دو رویداد خاص بدون استمداد از تجربه و بدون اتکا به حس ممکن نیست. با این حال فلاسفه مسلمان چون معتقدند درک ما از اصل علیت بر پایه عقل محض و استدلال از بدیهیات است آن را می‌پذیرند؛ اما هیوم هیچ درک عقلی بدون تجربه را نمی‌پذیرد. (تأیید بخش دوم گزینه‌های ۲ و ۳ و رد بخش دوم گزینه ۱)

۱۶۹- گزینه «۳»

(سبا پیغرزاده صابری)

کسی که تجربه‌گرایی محض است، در عمل نمی‌تواند از این نظر خود پیروی کند، زیرا بنابر اصل تجربه‌گرایی، اگر فرد تجربه‌گرا با پدیده‌های جدید روبه‌رو شود، نمی‌تواند از این پدیده انتظار آثار خاص داشته باشد. اما در عمل این گونه نیست و همان فرد هم انتظار آثار خاص دارد، یعنی با پدیده‌های جدید که روبه‌رو می‌شود، باز هم براساس اصل سنخیت با آن برخورد می‌کند؛ پس در واقع عمل براساس این اصل ناقض سخن او می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اصل سنخیت اصلی عقلانی است نه تجربی.
گزینه «۲»: شناخت تفاوت‌ها و تمایزها که با شناخت حسی صورت می‌گیرد، ارتباطی با مورد مطرح شده در صورت سؤال ندارد.
گزینه «۴»: عبارت صورت سؤال درباره خود اصل سنخیت است و این که آیا آن صرفاً متکی به تجربه است یا خیر، نه درباره یافتن و تشخیص مصادیق آن.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۱۷۰- گزینه «۴»

(نیم پوهاری)

ابیات موجود در گزینه‌های اول و دوم و سوم مربوط به اصل سنخیت علت و معلول هستند که به نظم و انتظام جهان اشاره دارند و بیان می‌کنند که بین علت و معلول تناسب و هماهنگی به‌خصوصی برقرار است. اما بیت ذکرشده در گزینه چهارم بیانگر این است که هر معلولی علتی دارد و معلول خود به خود پدید نمی‌آید و می‌توان آن را متناسب با اصل وجوب علی و معلولی در نظر گرفت.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....